

Latgales jaunsargi pilnveido zināšanas

● Preiļu jaunsargu mācību bāzes skola – Preiļu 2. vidusskola uz četrām dienām kļuvusi par mājvietu Latgales reģonu jaunsargiem. Foto: L.Rancāne

Četras dienas, sākot no pirmdienas, Preiļos uzturas Latgales reģonu jaunsargi. Šeit notiek noslēguma pārbaudījumi tiem jauniešiem, kuri apguvuši valsts aizsardzības mācību. Jaunsargi vispirms atkārtoja trīs gadu laikā iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas militārajā jomā, bet pēc tam notika

pārbaudījumi.

Kā informēja Aizsardzības ministrijas Militārā dienesta iesaukuma centra jaunsardzes pārvaldes Latgales daļas Preiļu jaunsargu instruktors Jānis Pintāns, uz noslēguma nodarbībām ieradusies jaunsargi no Balvu, Krāslavas, Ludzas, Daugavpils, Rēzeknes, Jēkabpils un Preiļu rajona,

kas mācās vidusskolu 12. klasē vai arodvidusskolu pēdējā kursā. Pirmdien un otrdien jaunsargi piedalījās teorētiskajās nodarbībās un pārbaudījumos, bet trešdien un ceturtdien rāda praktiskās iemaņas Zemessardzes 35. kājnieku bataljona bāzē Badelkā. Pārbaudījumus vada Jaunsardzes pārvaldes Latga-

les daļas vadītājs, virsniekvietnieks Juris Lelis.

Ceturtdien jaunieši saņēms attiecīgu sertifikātu par valsts aizsardzības mācības kursa apgušanu un gala pārbaudījumu nokārtošanu. Šīs zināšanas dod iespēju pēc skolas beigšanas saistīt savu karjeru ar militārajām struktūrām.

L.Rancāne

Darba inspekciju satrauc negadījumu seku smaguma pieaugums

Darba inspekcija pauzē bažas par to, ka šī gada pirmajos divos mēnešos darbā ir gājuši bojā jau 19 darbinieki. Satraukumu pastiprina fakts, ka 2003. gadā notikušo nelaimes gadījumu analīze uzrādīja samazināšanās tendenci — letālo nelaimes gadījumu skaits bija samazinājies par 30%.

Kaut gan kopējais nelaimes gadījumu skaits salīdzinājumā ar 2003. gada attiecīgo peri-

odu ir vienā līmenī, taču šogad nelaimes gadījumu radītās traumas un sekas ir bijušas smagākas.

Jāsaka, ka šajā gadā 6 gadījumos, pamatojoties uz MK noteikumiem nr. 293 «Nelaiemes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtībā», par letālajiem nelaimes gadījumiem tika sastādīti atzinumi, jo nāves cēlonis nebija saistīts ar darbu, tam bija medicīniskais raksturs (sirds slimība).

Analizējot tendenci pieaugt nelaimes gadījumiem, kuru pamatā ir veselības problē-

mas, Valsts darba inspekcija uzskata, ka neapmierinoša darba organizācija uzņēmumā ir viens no šādu nelaimes gadījumu iemesliem. Neapmierinoša darba organizācija, darba laika sadalījums, nepareizi organizēti atpūtas laiki, pārslodze un stress ietekmē darbinieku veselību un veicina slimību attīstību.

Pamatojoties uz nelaimes gadījumu analīzes rezultātiem, Valsts darba inspekcija aicina darba devējus pievērst uzmanību darba aizsardzības jautājumiem uzņēmumā, īpaši

darba organizācijai un darba laika sadalījumam, kā arī darbinieku veselības pārbaudēm.

Valsts darba inspekcijas dati liecina, ka 2003. gadā Latvijas Republikā darba vietās 39 darbinieki gāja bojā un 217 ieguva smagas traumas.

Atgādinām, ka 2003. gadā Latvijā tika konstatēti 563 pirmreizējie arodsaslimšanas gadījumi, kas ir par 29% vairāk kā 2002. gadā.

D.Avena,
Valsts darba inspekcijas sabiedrisko attiecību sektora vadītāja

● Mazo slimnīcu nākotne atkarīga no politiķiem
⇒ 2. lpp.

● Trešdienas intervija ar Rudzātu pagasta vēstures pētnieku Jāni Būmani
⇒ 3. lpp.

● Līvānu novada ziņas Kultūras notikumi
⇒ 4. lpp.

● Aktuāli lauksaimniekiem
⇒ 5. lpp.

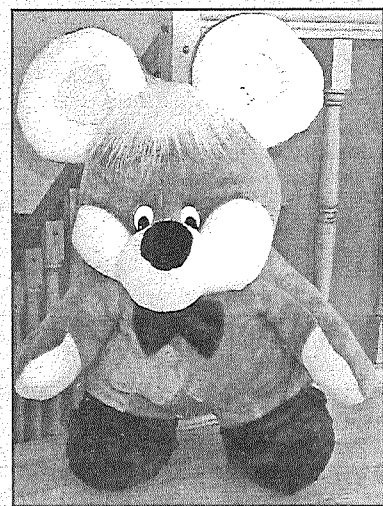
● Kā vecākus iemācīt būt vecākiem?
⇒ 6., 7. lpp.

● Policijas un tiesas ziņas
⇒ 10. lpp.

● Sludinājumi, reklāma
⇒ 12. lpp.

Uzmanību!
25. martā plkst. 10.00
redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14
«Novadnieka» lasītājus
konsultēs zvērināta advokāte
AGNESE SEVASTJANOVA.
Lidzi jāņem pase un «Novadnieka»
abonēšanas kvīts.
Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

AKCIJA «MEKLĒJU SAIMNIEKU»

Baltausains jauks PELĒNS, labi barots — 4,7 kg;
vēderiņa apkārtmērs — 104 cm,
augums — 125 cm, MEKLĒ SAIMNIEKU.

«NOVADNIEKS» kopā ar SIA «SALANG — PREIĻI» piedāvā Tev kļūt par šī pelēna īpašnieku. Abonē «Novadnieku» aprīlim, maijam un jūnijam līdz 27. martam (ieskaitot) visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem.

Kļūt par pelēna īpašniekiem pretendēs arī «Novadnieka» pusgada un gada abonenti.

Aktuālākais
nākamajā numurā:

- Izglītība: vecāku sapulce skolā.
- Padomāsim par grēku nožēlu.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Privatizācijā izlietoti 89,7% privatizācijas sertifikātu

Līdz šā gada februārim valsts un pašvaldību īpašumu privatizācijā bija izlietoti 100,04 miljoni privatizācijas sertifikātu, kas ir 89,7% no piešķirto sertifikātu skaita, liecina Ekonomikas ministrijas apkopotā informācija. Iedzīvotāji izmantojuši 95,1% tiem piešķirto sertifikātu, 68,8% ir izmantojuši visus sertifikātus. Juridisko personu kontos 1. februārī bija 5,14 miljoni sertifikātu, tai skaitā starpniecības uzņēmumu tirdzniecības kontos — 5,01 miljons sertifikātu. Līdz 1. februārim Latvijas iedzīvotājiem piešķirti 111,51 miljoni privatizācijas sertifikātu. «Latvijas Krājbankas» un «Latvijas Hipotēku un zemes bankas» kontos ieskaitīti 110,12 miljoni sertifikātu.

Valdību veidojošās partijas paraksta koalīcijas līgumu

Valdību veidojošās partijas — ZZS, TP un LPP — pirmdien Saeimā parakstīja koalīcijas līgumu, kurā teikts, ka partijas uzņemas atbildību par Latvijas valsts ilgspējīgu attīstību. Koalīcijas līgumā valdībai ir izvirzīti trīs darbības pamatprincipi: solidaritātes atbildības princips par Saeimas uzticību saņemšanā Ministru prezidenta un viņa uzaicināto ministru darbību, pēctecības princips atbildībā par iepriekšējās valdības veiksmīgi iesāktu reformu turpināšanu, kā arī vienkāršā vairākuma princips attiecībā uz koalīcijas lēmumu pieņemšanu. Koalīcijas līgumā partijas apņemas, īstenojot valdības deklarāciju, nodrošināt ilgspējīgu Ministru kabinetu, kuram būtu iespējams veiksmīgi strādāt līdz nākamās Saeimas vēlēšanām. Koalīcijas līgumā ir izvirzīti arī vairāki ZZS, TP un LPP Saeimas frakciju sadarbības nosacījumi, no kuriem viens — koalīcijas padomes izveide. Koalīcijas padomē darbosies divi ZZS frakcijas pilnvarotie pārstāvji un pa trim pārstāvjiem no TP un LPP frakcijām.

Šogad aprit 200 gadi kopš pirmā gaisa balona lidojuma Latvijā

Pirmo reizi gaisa balons ar pilotu — Anglijas locekli, daudzu ārzemju ordeņu kavalieri, zinātnieku Voltas līdzstrādnieku, fizikas profesoru, seru Robertsonu — pacēlās 1804. gada 18. augustā Rīgā, Citadeles laukumā, pie pašreizējā Nacionālā teātra. Tajā noskatīties bija atnākuši gandrīz visi Rīgas iedzīvotāji. Ziņojums par braucienu tika noformēts ar vairāku Rīgas rātes amatpersonu parakstiem. Kā ievērojamu notikumu ziņās to aprakstījis tā laika Ropažu draudzes mācītājs K.F.Valters, kurš bija nejausi kļuvis par balona piezemesnās aculiecinieku. Tieši vai pastarpināti ar lidojumu vēsturi Latvijā saistītas daudzas personības — krievu dabas zinātnieks Mihails Lomonosovs, leģendārais fantastis barons Minhauzens, Kurzemes hercogs Pēteris Bīrons, mācītājs un valodnieks Gothards Frīdrihs Stenders, Francijas karalis Ludviķis XVIII, itāliešu fizikālis Alesandro Volta, Francijas imperators Napoleons, «jaunlatvietis» Krišjānis Barons, ASV prezidents Abrahams Linkolns, dirižabļu konstruktors grāfs fon Cepelīns un citi.

Latvijā ieradušās pirmās zosis

Putnu vērotāji nedēļas nogalē Ļaudonas pusē manījuši pirmās zosis, taču kopumā pirmie pavasara vēstneši šogad Latvijā ierodas vēlāk.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Mazo slimnīcu nākotne atkarīga no politiķiem

Sabiedrībā arvien ciešāk nostiprinās pārliecība, ka turpmākā valsts attīstība lielā mērā atkarīga nevis no veselā saprāta un dzīves realitātes, bet gan no politiķu garastāvokļa, partiju savstarpējās saskaņas vai arī nesašķaņas, kā arī no dažādām viņiem vien zināmām nākotnes iecerēm.

Viena no visvairāk nesaķertotākajām sfērām ir medicīna, par to var lieliski pārliecināties katrs, kuram pēdējo gadu laikā bijusi nepieciešamība griezties pie mediķiem, lai ārstētu vairāk vai mazāk ielaistas kaites. Skandāli, kas sākās ar bijušo veselības ministru Āri Auderu, turpinās, ik pa brīdim atsedzot arvien jaunas un jaunas nesmukas lietas. No amatiem tiek atlaisti dažādu rangū ierēdņi un priekšnieki, tā radot iespaidu, ka lietas notiek, ka valdības strādā.

Iespējams, ka Rīgā arī kaut kas notiek, bet Latvijas laukos, kur līdz tuvākajam gimes arstam mērojami pat 20 un 30 kilometri, situācija izskatās pavisam savādāk — daudz bēdīgāk. Joprojām ir liela neskaidrība par to, kāda, Latvijai ieejot Eiropas Savienībā, būs mazo lauku slimnīcu nākotne.

Veselības ministrija apstiprinājusi Nacionālajā programmā veselības aprūpes jomā atbalstāmos projektus, kuru realizācija iespējama jau šogad un turpmākajos divos gados. Tiesa gan, šo projektu un objektu sarakstam pievienota piebilde — «Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļu piesaistes gadījumā». Aiz šīs piebildes īstenībā vajadzētu likt nevis punktu, bet daudzpunktu, jo neviens nevar apsolīt, ka šis «gadījums» noteikti būs.

Minēto projektu kopējās izmaksas tiek lēstas nepilnu astoņu miljonu latu apmērā, no kuriem mazliet vairāk kā četri miljoni ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums. Bez klīniskās slimnīcas «Gaiļezers», Jelga-

vas pilsētas slimnīcas, Liepājas pilsētas centrālās slimnīcas, Rīgas 1. slimnīcas šajā sarakstā ir ietverti pavisam nedaudzi un finansējuma ziņā nelieli objekti Latgalē. Izņēmums ir vienīgi Jēkabpils rajona centrālā slimnīca, kur uzņemšanas nodaļas rekonstrukcijas otrās kārtas darbiem un primārās veselības aprūpes centra izveidei paredzēti gandrīz 700 tūkstoši latu. Nacionālajā programmā veselības aprūpes jomā tuvākajos trijos gados vēl minēti Kārsavas primārās veselības aprūpes centra izveide un līdzīga centra veidošana Ilūkstes novadā (katra projekta kopējais Eiropas un pašvaldību finansējums ieplānots pa 100 tūkstošiem latu).

Ko šīs programmas sakarā spriež Preiļu rajona veselības aprūpes uzņēmumu vadītāji? Kādas ir viņu domas par lauku mazo slimnīcu nākotni, «Novadnieks» jautāja Aglonas lauku slimnīcas, Līvānu un Preiļu slimnīcu vadītājiem.

Prioritātes ir partijām

Aglonas lauku slimnīcas direktors VADIMS KRIMĀNS:

— Pašlaik nevaru pateikt neko iepriecinošu. Tas būs iespējams vienīgi tad, kad medicīnai un iedzīvotāju veselības aprūpei tiks noteikta prioritāte valsts līmenī. Kamēr tas tā nav, pašiem ir grūti, lai neteiktu, ka bezcerīgi kaut ko uzlabot.

Dažādās instancēs tiek daudzrunāts, ka veselības aprūpes uzņēmumu vadītājiem vajag izrādīt lielāku iniciatīvu, rakstīt un iesniegt projektus. Esmu to darījis un pārliecinājies vienīgi par to, ka vārdi nesaskan ar darbiem — no pieciem manis iesniegtajiem projektiem neviens nav saņēmis atbalstu. Atvainojiet, bet man nav ne mazākās vēlēšanas, ne iespēju Rīgā cīkstēties ar citiem projektu iesniedzējiem, kuri tur ierodas ar tortēm un citiem cienastiem. Ja uzņemu-

ma direktors ir partijas (pie tam pozīcijas partijas) biedrs, projektiem būs prioritāte un tos atbalstīs. Manā gadījumā tā nav, tāpēc jāuzticas tikai pašu spēkiem un vietējās pašvaldības iespējām.

Aglonas lauku slimnīcas liktenis ir Preiļu rajona pado- mes locekļu rokās. Tāpēc mums gribas zināt, vai būsīm vajadzīgi arī nākotnē. Īpaši svarīgi tas ir slimnīcas personālam, kā arī tiem pacientiem, kuri Aglonā ieradusies no dažādiem rajona pagastiem.

Līvānieši meklē savu nišu

Līvānu slimnīcas direktors JURIS URTĀNS:

— Līvānu slimnīca, kā virkne citu, ir iekļauta pārprofilējamo slimnīcu sarakstā. Pagaidām valsts nostājā ir liela neskaidrība — mēs nezīnām, vai slimnīca attīstīsies, vai beigs pastāvēt. Šāda situācija uztrauc ārstus un apkalpojošo personālu. Arī līgumi ar mazajām slimnīcām netiek slēgti uz visu gadu, piemēram, Līvānu slimnīcai līgums ar Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūru noslēgts tikai līdz marta beigām. Kas būs aprīlī, nav zināms.

Tajā pat laikā cenšamies uzturēt pozitīvu noskaņojumu, meklējam nišu turpmākai stacionāra izmantošanai. Tā varētu būt paliatīvā (smagi slimo pacientu) aprūpe. Ja valsts nostāja būs skaidrāka un politiķi pateiks, ka maza slimnīcas nav vajadzīgas to līdzšinējā statusā, domāsim par to, kā Līvānos pilnveidot diagnostikas iespējas un izveidot vietējiem un tuvāko pašvaldību iedzīvotājiem izmeklējumu centru. Pie mums ir pieejams rentgens, sonogrāfs, tiek veikti laboratoriskie izmeklējumi, tāpēc nebūtu pareizi likt cilvēkiem diagnostikas pakalpojumus meklēt Preiļos vai Jēkabpilī. Esmu pārliecināts, ka mēs varam maksimāli attīstīt ne īpaši sarežģītu, bet pacientiem pieejamu diagnostikas

bāzi, kā arī rehabilitācijas iespējas (ceram, ka jau vasarā mums būs speciālists šajā jomā). Domājam arī par īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu.

Pašlaik notiek speciālistu apmācība Valsts onkoloģijas centrā, kārtojam dokumentus paliatīvās nodaļas sertifikācijai, projektu ceļā meklējam līdzekļus nodaļas telpu remontam. Lielu atbalstu saņemam no Līvānu novada domes un rajona pašvaldības. Taču būtiskākais ir tas, lai valsts politiķi spētu būt drosmīgi un jau tuvākajā laikā pateiktu, cik ilgi slimnīca saņems valsts finansējumu un kāds tas būs.

Preiļos būs lokālā slimnīca

Preiļu slimnīcas direktors JĀNIS ANSPOKS:

— Tuvākajos gados Preiļu slimnīca pastāvēs kā lokālā slimnīca māsterplāna ietvaros, valsts dos finansējumu arī neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai.

Nākotni redzu optimistiskā gaismā, ceru, ka finansējums tiks palielināts, taču tas ir atkarīgs no valsts kopējās politikas.

Šogad Preiļu mediķi ir iepriecināti par rajona pado- mes atbalstu, kas kopumā sasniedz vairākus desmitus tūkstošu latu, tajā skaitā ir līdzekļi aparatūras iegādei un solījums segt kredītu, ko izmantojam logu nomainīšanai. Šī mēneša beigās varētu tapt zināms, vai savu daļu līdzfinansējuma (10 tūkstoši latu) datortomogrāfa iegādei gatava iedalīt arī Preiļu novada dome.

Runājot par līdzekļu piesaisti projektu ceļā, situācija nebūt nav vienkārša. Esam uzrakstījuši un dažādās instancēs iesnieguši 20 projektus, no kuriem atbalstīts ir tikai viens — Veselības ministrija atbalstīja iespēju aparatūras iegādei neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam.

L.Kirillova

ANO programmas ietvaros pētīs zināšanas par strukturālajiem fondiem

Ceturtdien, 18. martā, Preiļu rajona padomē ieradīsies speciālisti no Rīgas, kuri Apvienoto Nāciju Organizācijas programmas ietvaros veiks pētījumu par to, kādas ir rajona mazo un vidējo

uzņēmumu vadītāju zināšanas par Eiropas Savienības strukturālajiem fondiem.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja vietniece Irēna

Šaitere, pētnieki uz sarunu aicina desmit vadītājus no veselības aprūpes iestādēm, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām (sociālajā sfērā), kā arī profesionālo skolu vadītājus. Sarunas gaitā tiks

analizēts, kādas ir šo speciālistu zināšanas par strukturālajiem fondiem un cik gatavi Preiļu rajona uzņēmumu fondu līdzekļu apguvei.

L.Kirillova

TREŠDIENAS INTERVIJA

Pāri laikiem ar sapni par linu lauku

— Jūsu vizītkartē rakstīts «Jānis Būmanis, Rudzātu pagasta vēstures pētnieks», bet jūsu dzīves vieta ir Ķegums. Kas jūs saista ar Rudzātiem?

— Manas dzimtas saknes saistās ar Rudzātu pagasta Būmaņu ciemu, kurā pirmā iedzīvotāja uzvārds bijis Būmanis. Pirmās rakstiskās ziņas par šo faktu datētas ar 1875. gadu. Kopā ar brāli esam izpētījuši savas dzimtas koku vairāk nekā desmit paudzēs.

Mans tēvs dienēja cara armijā, pēc tam nokļuva vācu gūstā, gandrīz nomira badā. Atgriezās mājās tieši tajā laikā, kad Rudzātu pagastā gāja fronte starp lieliniekiem un Latvijas Nacionālo armiju.

Tēvs ar koka tupelēm kājās bija atnācis no Viļņas līdz Latvijai. Otrajā dienā lielinieki viņu arestēja un aizveda uz Rudzātiem. Četri krievu strēlnieki balsoja par to, ka viņš jānošauj, bet otri četri, un starp viņiem arī nodaļas komandieris, bija pret. Tēvu atbrīvoja. Nākamajā dienā viņu kopā ar citiem nosūtīja rakt ierakumus pozīcijās, un no šiem darbiem viņš pārbēga uz Latvijas Nacionālo armiju. Kopā ar to karoja Polijā, kur iepazīnās ar jaunu meiteni. Viņa kļuva par manu māti. Ģimenē piedzima astoņi bērni. Divi nomira mazotnē.

Tēvam Būmaņu ciemā tika piešķirta jaunsaimniecība. Viņš bija sabiedriska cilvēks, kļuva par zemes ierīcības komisijas sekretāru, bet 1924. gadā par Rudzātu pagasta vecāko un ar viena gada pārtraukumu šajā amatā nostrādāja līdz pat komunistu ienākšanai 1940. gadā un pēc tam neilgi vēl vācu laikā.

— Jūsu ģimenei, droši vien, nepagāja secen arī 1949. gada 25. marta deportācija.

— Biju absolvējis Malnavas tehnikumu, strādāju Atašienes sēklu inspekcijā par priekšnieku. Pie manis bija apmetusies arī viena no māsām.

1949. gada 24. marta vakarā tēvs bija devies uz Rīgu, bet 25. marta rītā mājās tika apcietināta māte, cietgadīgais brālītis un deviņgadīgā māsiņa. Līvānos no skolas tika paņemta otra māsa. Mani 26. marta vakarā Viļņos kādam leitnantam uzrādīja skolas biedrs, un tā arī es tiku aizturēts. Māsa jau bija apcietināta. Protokola rakstīšanas laikā milicijas kapteinis man paziņoja, ka tiekam apcietināti un izsūtīti kā nacionālistu ģimene. Es viņam jautāju, bet kāds nacionālists ir mans četrus gadus vecais brālītis?

Pāri Latvijas robežai devāmies 30. martā, braucām pēdējā ešelona. Tas sastāvēja no 62 vagoniem, bijām bezgimēņu cilvēki no visiem Latvijas rajoniem. Nonācām Omskas apgabalā. Strādāju kolhozā «Vesjolaja žizņ» («Jautrā dzīve»). Sarakstoties ar palicējiem Latvijā, dabūju zināt, kur ir pārējā ģimene. Meklējām iespēju apvienoties. Diemžēl māte bija kritusi nežēlastībā, jo krieviski bija pateikusi komandantam, ka tāda izrikošanās ar cilvēkiem ir nīrgāša-

nās. Mums visiem kopā klājās ļoti smagi. Lielajai ģimenei nebija, ko ēst, nebija arī, kur dzīvot. Pateicoties tam, ka no tēva, kurš dzīvoja Baltkrievijā, četru gadu laikā saņēmām 26 pakas ar pārtiku, kā arī mātes nopirktajai kazai, mēs izvilcām dzīvību. Tajā kolhozā, kurā dzīvoja māte, no vienpadsmit bērniem nomira deviņi. Tāpat nomira arī gadus veci cilvēki.

Latvieši kā vienmēr ar savu strādīgumu un visu darbu prasību iemantoja cieņu, kļuva par celtņiem, brigadieriem. Viena latviete izaudzēja augļu dārzu 100 hektāru platībā. Es strādāju par kombainieri, par traktoristu, kopu bulļus, gāju meža darbos. Pēc Staļina nāves man atļāva strādāt par agronomu. Saņēmu pat apbalvojumu – medaļas. Rakstījām uz visām instancēm lūgumus par atbrīvošanu un noņemšanu no speciālās uzskaites, bet mūs noraidīja. Vēl 1956. gadā Rudzātu pagasta priekšsēdētājs uzrakstīja, ka Būmanis ir kulaks, ka izmantojis svašu darba spēku, sadarbojies ar vāciešiem, un ka nav vēlama Būmaņu ģimenes atgriešanās. Tomēr tā paša gada aprīlī iznāca dekrēts, ka sarkanarmiešu, skolotāju un apbalvoto ģimenes jānoņem no speciālās uzskaites. Un tā mēs braucām mājās. Starp citu, dodoties izsūtījumā, bija jāparakstās, ka mēs nedrīkstēsīm atgriezties dzimtajā vietā un pieprasīt kompensāciju.

Divus mēnešus meklēju darbu un vietu, kur apmesties. Mūsu bijušās mājas bija pārdotas. Un tā mēs izklidām pa dažādām vietām. Manas māsas tagad dzīvo Talsos, Tukumā, Aināzos, brāļi — Talsu rajonā, Ķegumā. Arī es pēc kāda laika iekārtojos darbā kolhozā Talsu rajonā. Gadījās ciest autoavārijā, kurā ieguvu smagu kāju traumu, bet uz kruķiem gāju gatavošanas kursos un kārtoju iestājkārtības Lauksaimniecības akadēmijā. Ieguvu agronoma laukropja augstāko izglītību. Ap precējos ar kurzemnieci Dzidru. Uzraudzinājām meitu Ingūnu. Nomira vecāki. Viņus apbedījām Tukuma kapos.

Ķegumā uzbūvēju sev nelielu mājiņu, iekopu zemes gabalu, un kaut arī pēc pieraksta skaitos rīdzinieks, dzīvoju mazpilsētā.

— Kādi bija tie apstākļi, kas jūs, zemes kopēju, agronomu, pievērsa vēstures izpētei?

— Pensijā aiziešanas laiks sakrita ar atmodas gadiem. Piedalījās manifestācijās, gājienos, biju uz barikādēm. Brālis kļuva par republikāniskās represēto apvienības priekšsēdētāju. Radās iespēja tikt pie dokumentiem par pārdzīvoto laiku un notikumiem. Jo vairāk sāku pētīt, jo vairāk parādījās jauni jautājumi, uz kuriem gribējās atrast atbildes. Saistībā ar Rudzātu pagastu izpētīju visus iespējamus dokumentus Latvijas arhīvos. Izpētīti visi leģionāru saraksti. Izpētīju 1941. un 1949. gada deportāciju materiālus, visas tiesāto un visas karavīru lietas. Par sarkanarmiešiem gan izpētīju vien-

Kāds ir bijis «kreisāks», un tagad grib tēlot «labējāku», un viņam ne visai patīk, ka grāmatā parādās viņa uzvārds ne sevišķi glaimojošā sakarībā. Bet vai bērniem par tēva nodarīto jāatbild? Tā spriež unikālās, nule klajā nākušās, 900 lappušu biezās grāmatas «MAZĀ ZEMGALE LAIKMETU GRIEŽOS» autors JĀNIS BŪMANIS. Pēc pirmajām novadnieku atsauksmēm grāmata ir mūžīgs un nepārspējams piemineklis Rudzātu pagastam, tā iedzīvotājiem, kas šeit mitinājušies pēdējos gadsimtos. Jāņa Būmaņa darba mūžs ritējis kā kolhoza agronomam Talsu rajonā, viņš strādājis par direktoru vietnieku Laidzes tehnikumā, Dārzu šķirnes sēklu Latvijas republikāniskajā apvienībā, par kartupeļu sēklaudzēšanas agronomu, Salaspils Nacionālajā botāniskajā dārzā. Pēc aiziešanas pensijā Jānis Būmanis savu laiku ir veltījis pamatīgiem dzimtā novada vēstures pētījumiem.

● Kā skaistākais, ko Jānis Būmanis savā kārtīgā zemkopja mūžā redzējis un savām rokām veidojis, ir ziedošs linu lauks līdz apvārsnim, bez nevienas nezāles. Jūs nevarat iedomāties, — linu lauks 180 hektāru platībā, saka erudītais vēstures pētnieks, un viņa balsī skan gaišs maigums. Foto: M.Rukosujevs

● Grāmatas «Mazā Zemgale laikmetu griežos» prezentācijā Latvijas Okupācijas muzejā. Kopā ar Jāni Būmani (trešais no kreisās) bija arī viņa tuvākie cilvēki: sieva Dzidra (ceturtā no kreisās) un meita Ingūna (piektā no kreisās).

gi tik daudz, kas bija iesaukti sarkanajā armijā. Ir pētījums par kolhozu dibināšanu. Atklājās, ka citos rajonos aprakstīšana tika veikta ļoti rūpīgi, piemēram, Ogres rajonā izsūtītajam saimniekam atņemto mantu sarakstā minēti pat peļu slazdi, bet nav neviena saraksta par 1949. gadā no Rudzātu pagasta izvesto iedzīvotāju īpašumu. Viss tika pievākts, piesavināts, nodzerts. To savās liecībās man atzina arī daudzi aculiecinieki.

— Kādas emocijas jums radīja tik pamatīga iepazīšanās ar traģiskajiem notikumiem, kas skāra gan valsti kopumā, gan jums pazīstamus un tuvus cilvēkus – kaimiņus, skolasbiedrus, radus, ģimenes locekļus?

— Tās bija drausmīgas izjūtas. Bet es teikšu tā, — mēs varam vainot karu, krievu okupāciju, bet esam vainīgi arī paši. Ne krievs, ne vācietis nezina, kas tavā ģimenē darās. Ne jau visi krievi bija slikti, un ne jau visi latvieši labi. Atceros krievu, kara feldšeri, kas ārstēja daudzus cilvēkus. Arī mežabrāļus. Viņu par to piekāva, izsūtīja uz Sibīriju, kur pirmajā mēnesī nomira. Bet viens otrs «savējais» nodeva «savējo» mantas dēļ.

Visi padomju varas varoņi bija nabagi un pliki, kam karojās svešas mantas. Bija taču arī brīvprā-

lāk par aizsargiem, par reliģisko dzīvi, baznīcām, kapsētām, krocifiksiem, apbedījumu un piemiņas vietām. Gribējās uzrakstīt vēl par represijām un represētajiem cilvēkiem. Kad sāku šo darbu, meita un viņas vīrs deva padomu, ka visu jau uzrakstīto vajadzētu apkopot vienā grāmatā, precizēt un papildināt. Tā arī izdarīju. Tehniskajā sagatavošanā, rediģēšanā, fotogrāfiju un senu dokumentu retušēšanā lielu darbu veica mana meita. Grāmatā biju domājis ievietot savas dzimtas kokus, bet no tās Rudzātu pagastā vairs palikuši tikai nedaudzi. Tāpēc grāmatā ievietoti citi dzimtas koki — 26 pagasta dzimtas: Bojāriem, Klaužiem, Rudzātiem, Pintāniem, Šarakiem, Skuteļiem. Tos sagatavoja mans brālis.

— Kāpēc jūsu grāmatas nosaukums saistīts ar Zemgales vārdu?

— Triju lietu pēc. Kad 1936. gadā tika iesvētīta Rudzātu sešklasīga pamatskola, viena no lepnākajām pamatskolām, ministrijas pārstāvis teica, ka te ir mazā Zemgale. Pētot arhīva dokumentus, konstatēju, ka 1935.-36. gadā Rudzātu pagastā 80 procenti no visām saimniecībām ir vidēji lielas. Tajā laikā kopumā valstī par vidēji lielām bija atzīti tikai 36,6 procenti saimniecību. Bez tam padomju laika dokumentos atradu liecību, ka Rudzātu pagasts ir bagātākais Latvijā, tāpēc ir daudz pretinieku padomju varai, un šeit ir 66 kulaku saimniecības, kas sastādīja 10,6 procentus. Tajā laikā Latvijā bija tikai 3,4 procenti kulaku saimniecību. Tāpēc es Rudzātus salīdzināju ar bagāto Zemgali — Latvijas maizes kļēti. Vāka noformējumā redzams linu lauks. Kādreiz šajā pagastā lini auga gandrīz 800 hektāru platībā, un linkopība deva galveno uzplaukumu. Līdz 1939. gadam cilvēki bija gandrīz izmaksājuši bankās ņemtus aizdevumus saimniecību izveidošanai. Pagasts bija uzplaucis, cilvēki dzīvoja pārticīgi.

Tagad man Rudzātus birst asaras. Skaisto liču plavu vietā izrakts grāvis un aug alkšņi. Tā pati nelaime, kas viscaur Latvijā, — trūkst īstu saimnieku. Kārtīgo saimnieku atvases — dēli un mazdēli nodzērušies. Pirmās brīvvalsts laikā Rudzātus uz trīs ar pusi tūkstošiem iedzīvotāju bija astoņi veikali, bet nevienā no tiem netirgoja šņabi. Bija gadi, kad netika sastādīts nevienas policijas protokols par zādžībām vai līdzīgiem noziegumiem. Arhīva dokumentos atradu, ka atsevišķiem ciemiem vai mājām bez policijas atļaujas bija aizliegts brūvēt alkoholiskus dzērienus. Tagad pagastā ir tūkstošiem iedzīvotāju. Pieci veikali, un katrā no tiem tirgo alkoholiskos dzērienus.

Man nepatīk, ka mēs, latvieši, nereti savā starpā plēšamies, bet svešautieši par to berzē rokas. Cilvēki ir radīti darbam. Piecdesmit okupācijas gadi sabojāja cilvēkus.

L.Rancāne

Represētos pieminēs, klausoties Akurāteres dziesmās

Pieminot komunistiskā genocīda upurus Līvānu novadā, **25. martā plkst. 14.00** notiks piemiņas brīdis un ziedu nolikšana pie akmens izsūtītajiem Līvānu dzelzceļa stacijā, savukārt plkst. 15.00 Līvānu novada kultūras centrā visi interesenti aicināti uz dziedātājs Ievas Akurāteres solokonzertu. Represētajiem ieeja brīva.

Gatavojoties novada svētkiem, aicina uzņēmējus iesaistīties

Līvānu novada svētkus šogad plānots organizēt jūlijā ar pasākumiem gan Rožupes, gan Turku pagastā, savukārt novada dienu noslēgums paredzēts Līvānos **17. jūlijā**. Svētku izskaņa plānota visas dienas garumā ar pasākumiem pirmsskolas vecuma bērniem, pusaudžiem, sporta draugiem, kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Pasākumu norises vieta būs laukums Dubnas krastā, Domes ielā, kur notiks gan sportiskas aktivitātes, dienas un vakara koncerti, gan tirdzniecība un nakts balle. Pašvaldība svētku laikā plāno godināt atsaucīgākos uzņēmējus un atklāt dažus jaunus, pievilcīgus pilsētas objektus. Līdz svētkiem ir iecerēts labiekārtot bērnu spēļu laukumu Domes ielā un skvēru līdzās bijušajam kinoteātrim, kas šobrīd ir nožēlojamā stāvoklī. Gatavojoties novada svētkiem, pašvaldība ar aicinājumu vērsusies arī pie vietējiem uzņēmējiem, mudinot dāvēt ko paliekošu savai pilsētai un novadam, kā arī kopīgiem spēkiem sakārtot skvēru pilsētas centrā.

G.Kraukle,

Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

Izvērtēti konferences rezultāti Līvānos

Lai veicinātu labākās līdzsvarotas ekonomiskās attīstības pieredzes apmaiņu Baltijas jūras reģiona valstu starpā, 2004. gada 5.-7. martā Līvānu novada dome sadarībā ar Upsalas universitāti (Zviedrijā) organizēja starptautisku konferenci, kurā piedalījās 53 dalībnieki no 8 Baltijas jūras reģiona valstīm.

Konferenci atklāja Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Savu viedokli par Latvijas līdzsvarotu attīstību ceļā uz ES izteica EK Delegācijas Latvijā vadītājs Endrū Rasbašs. Latvijas pašvaldību savienības pārstāvis Māris Pūķis un Zviedrijas pašvaldību asociācijas pārstāvis Bjorns Sundbergs konferences dalībniekus iepazīstināja ar Latvijas un Ziemeļvalstu pašvaldību ekonomikas specifiku, līdzībām un atšķirībām nodokļu sistēmās un pašvaldības budžetu izlietojumos. Latgales reģiona attīstības aģentūras pārstāvis Nikolajs Čalenko sniedza pārskatu par līdzsvarotu ekonomisko attīstību Latgales perspektīvā. Kopā konferencē uzstājās 14 eksperti.

Lielu uzmanību tika pievērsta līdzsvarotas attīstības modelim, kas sastāv no trim galvenajām daļām — ekonomiskais aspekts, vides aspekts un sociālais aspekts, kas visi jāskata vienoti. Tika diskutēts par to, cik lielā mērā vispār ir iespējams savienot ekonomisko attīstību un dabas resursu un līdzekļu saudzēšanu. Konferencēs laikā tās dalībnieki pievērsās pilsētas un lauku teritoriju sadarbības iespējām, agrotūrisma un ekotūrisma attīstības iespējām, bijušo rūpniecisko zonu pārveides iespējām, bezdarba jautājumiem, kā arī NVO lomai uzņēmējdarbības veicināšanā.

Konferences dalībnieki apmeklēja SIA «Lettglas» un SIA «Anda Optec», iepazīs ar uzņēmumu specifiku un nākotnes plāniem. Tika prezentēti vairāku Zviedrijas pilsētu ekonomiskās attīstības piemēri, kas tiks izmantoti Līvānu pilsētas un novada ekonomiskās situācijas «atveseļošanā».

Runājot par līdzsvarotas ekonomiskās attīstības indikatoriem, tika uzsvērti ne vien skaitliskie indikatori, bet arī kvalitatīvie indikatori — t.i., par līdzsvarotu attīstību liecina fakts, ka cilvēks vienkārši jūtas laimīgs, dzīvodams noteiktā vietā. Līvānu novads jāattīsta tā, lai cilvēkiem te būtu LABA DZĪVESVIETA.

Konferenci finansiāli atbalstīja ES Phare 2001 CBC programma, un tā tika rīkota projekta «Ilgtspējīgu stratēģiju ieviešana Līvānu novada ekonomiskajā attīstībā — I fāze» ietvaros.

M.Rudzīte,
konferences organizatore un
projekta direktore

INFORMĀCIJA

KULTŪRAS ZIŅAS

Ar ermoņikām, cītarām un bundziņām

Šī gada **18. aprīlī** Līvānu novada kultūras centrā notiks Dienvidlatgales tautas muzikantu saiets. Tas būs kopā sanākšanas brīdis dažādu paaudžu tradicionālās muzicēšanas meistariem, folkloras kopām, kapelām un

citām interesentiem — no iesācēja līdz vecākās paaudzes muzikantiem, kuri agrāk spēlējuši *večerinkās*, godos, zaļballēs un citos tautas svētkos.

Pasākuma organizatore Anna Kārkle uz pasākumu

aicina visus muzikantus, kuri spēlējuši kādreiz, spēlē tagad, neskatoties uz to, vai senie instrumenti — ermoņikas, cītaras, akordeons, vijole, bundziņas — saglabājušies vai ne. Muzikantu saietam vajadzētu sagatavot pāris spēl-

jamus skaņdarbus.

Paredzēts, ka saietā vispirms notiks meistardarbības, kur muzikanti stāstīs par savu darbību, kā savulaik mācījušies spēlēt, bet vēlāk uz koncertu tiks aicināti skatītāji.

Maija dziedājumi notiks Balvos

No **21. līdz 23. maijam** Balvos ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda atbalstu notiks trīs dienas ilgs teorētiski praktisks seminārs «Maija dziedājumi Ziemeļlatgalē». Tā ietvaros būs iespējams vērot un piedalīties dziedājumos pie krucifiksiem, kā arī iegūt plaša spektra informāciju par šo visā Latgalē izpla-

tīto, bet teorētiski maz apgūto tradicionālās kultūras jomu. Semināra organizētāji (Balvu rajona kultūras nodaļas vadītāja Ruta Cibule, muzikoloģe Anda Beitāne un folkloras kopas «Rekavas dzintars» vadītājs Dzintars Čerbakovs) īpaši vēlas uzsvērt to, ka mūsu priekšā ir 21. gadsimtam absolūti uni-

kāla situācija — dzīva tradīcija, kurā var piedalīties ikviens.

Semināra laikā tiks apmeklēti krucifiksi Šķilbēnu pagasta Rekovā, Susāju pagasta Vonogovā un Eglavā, Medņevas pagasta Vidučos. Iepilnota arī lekciju diena — maija dziedājumu tekstu avoti, dziedājumu atspoguļojums

literatūrā, Lietuvas pieredze, tradīcijas attīstība mūsdienās, krucifiksa vieta Latgales kultūrainavā un daudzas citas tēmas.

Uz šo semināru var pieņemt lēmumus par Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatoru Elvīras Brovackas

Brauks ciemos pie vārkaviešiem

31. martā paredzētais rajona kultūras darbinieku seminārs šoreiz iekārtots Vārkavas novada kultūras centrā, kas nesēn uzsācis darboties atjaunotajā Vārkavas pilī. Kultūras darbinieki vēlas iepazīties ar pils vēsturi un novada kultūras centra iecerēm, kā arī apspriest šī gada plānus rajonā.

Pagājušajā gadā kultūras darbinieku semināri lielākoties notika rajona centrā, bet šogad plānots tos rīkot arī citās pašvaldībās.

Vērtēs deju kolektīvu sniegumu

28. martā visi Preiļu rajona deju kolektīvi piedalīsies skatē, kas notiks Līvānu kultūras namā. Skates mērķis — pārliecināties, kā dejotāji ir apguvuši programmu. Atbilstoši rezultātiem tiks noteiktas arī kategorijas, kam, savukārt, liela nozīme valsts mērķdotāciju piesaistīšanā.

Šogad valsts piemaksas saņem visu kolektīvu vadītāji, kuri gatavotie dejotāji pērn piedalījās dziesmu svētkos.

Būs nacionālo kultūras biedrību festivāls Rēzeknē

Rēzeknes pilsētas kultūras centrā **no 4. līdz 6. aprīlim** notiks otrais starptautiskais nacionālo kultūras biedrību festivāls «Lobs ar lobu sasatka». Savu līdzdalību festivālā tiek aicinātas pieteikt arī Preiļu rajona biedrības. Kaimiņiem noteikti derētu dzirdēt Preiļu un Riebiņu slāvu biedrības vokālo ansambļu uzstāšanos, ir pārliecināta rajona padomes kultūras darba organizatore E. Brovacka. Festivāla laikā notiks arī koncerti, atpūtas vakari, apmeklētāji tiks iepazīstināti ar nacionālo virtuvju īpatnībām.

Koris «Latgale» uzņem ciemiņus

Skolotāju koris «Latgale» **20. martā** Preiļu kultūras namā rīko sadziedāšanos. Koristi uzņem draugus un kolēģus — kamerkori no Balviem, kā arī tālākus ciemiņus — korus no Aizkraukles un Liepājas.

L.Kirillov

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ Līdz 23. martam Preiļu rajona izglītības iestāžu audzēkņu vizuālās mākslas darbu izstāde «Dažādā pasaule».

◆ No 22. marta līdz 3. aprīlim Preiļu rajona bērnu un jauniešu centra vizuālās un lietišķās mākslas pulciņu audzēkņu darbu izstāde Aizkalnes tautas namā.

◆ 23. martā pulksten 11.00 rajona izglītības iestāžu bērnu un jauniešu mākslas svētki «Dažādā pasaule».

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 17. martā pulksten 18.00, 18. martā pulksten 20.00 ASV piedzīvojumu filma «Itālijas variants».

◆ 19., 22., 23. un 25. martā pulksten 20.00, 21. martā pulksten 18.00 un 20.00, 24. martā pulksten 18.00 ASV piedzīvojumu filma «Master & Commander: Uz pasaules malu».

◆ 26. martā pulksten 20.00 ASV vēsturiska piedzīvojumu filma «Pēdējais samurajs».

Preiļu novada kultūras centrs

◆ 19. martā pulksten 22.00 Līču kultūras namā jauniešu mūzikas klubā diskotēka.

◆ 20. martā pulksten 18.00 Preiļu kultūras namā kora saiets.

◆ 21. martā pulksten 14.00 Līču kultūras namā sarīkojums par darba tradīcijām slāvu kultūrā «Pavasari vārti vaļā».

◆ 25. martā pulksten 10.00 komunistiskā genocīda upuru piemiņas sarīkojums Aizkalnē pie pieminekļa represētajiem. Piemiņas brīdis Preiļu pilsētas centrā pie pieminekļa represētajiem. Pulksten 14.00 Preiļu kultūras namā tematisks sarīkojums «Mūsu tautas smagākais mantojums» 1949. gada deportāciju atcerēi.

Vārkavas novads

◆ 18. martā pulksten 15.00 Vārkavas pili tikšanās ar «Hedvīgas Kundzes Avīze» redaktori Ritu Blaumani.

◆ 19. martā Jāzepa dienas sarīkojums Rožkalnu kultūras namā. Izklaidēs Rasma un Gunārs Igauni.

Rušonas tautas nams

◆ 19. martā pulksten 20.00 POP — iela un diskotēka.

Riebiņu pagasts

◆ 19. un 20. martā pulksten 22.00 diskotēka diskokafejnīcā.

◆ 21. martā pulksten 14.00 izstāde «Pavasara saulgriežus gaidot» atklāšana otrajā stāvā. Maijas Gailumas floristikas kompozīcijas un Pētera Gailuma keramika. Paraugdemonstrējumi Lieldienu kompozīciju veidošanai.

Vārkavas pagasta tautas nams

◆ 19. martā pulksten 19.00 pagasta drāmas kolektīva izrāde. Uz atmiņu pēcpusdienu aicināti bijušie kolektīva dalībnieki. Ballē spēlēs grupa «Vejš».

Līvānu novads

◆ 19. martā pulksten 22.00 Rožupes kultūras namā diskotēka jauniešiem.

◆ 24. martā pulksten 13.00 Rožupes kultūras namā pasākums represētajiem.

◆ 25. martā pulksten 11.00 Līvānu novada kultūras centra konferenču zālē Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja (LKB) organizētais seminārs zemniekiem par ES mikroprojektu izstrādes iespējām (vietējō rīcību attīstība, programma «LEADER+»).

◆ Pulksten 14.00 Līvānu dzelzceļa stacijā pie piemiņas akmens represētajiem atcerēs brīdis un ziedu nolikšana. Pulksten 15.00 Līvānu novada kultūras centrā atmiņu pēcpusdienu, komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai veltīts koncerts.

◆ 26. martā pulksten 14.00 Zundānu tautas namā Teātra dienai veltīta pēcpusdienu — konkursi, pārsteigumi. Pulksten 19.00 Līvānu novada kultūras centrā konkurss «Jautro asprātīgo klubs». Pulksten 21.00 kultūras centrā groziņballe.

LAUKSAIMNIEKIEM

Noslēdzies skābbarības konkurss

Pagājušajā nedēļā noslēdzās skābbarības konkurss, kurā Preiļu rajona zemnieki aktīvi piedalās jau piecus gadus. Konkurssam tika iesniegti 28 skābbarības paraugi no 18 zemnieku saimniecībām, tajā skaitā arī divām Rēzeknes rajona zemnieku saimniecībām, informē Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja SILVIJA DREIJERE.

Zemnieki ir ielāgojuši, ka labas skābbarības sagatavošanā liela nozīme ir zaļās masas plaušanas optimāliem termiņiem, kad kokšķiedras augos vēl ir maz, līdz ar to lopi šādu skābbarību labāk apēd, konkursa rezultātus vērtē S.Dreijere. Praktiski visiem paraugiem ir laba enerģētiskā vērtība, 23 paraugiem tā atzīta par teicamu. Mazliet sliktāki rezultāti iegūti, analizējot kopproteīna rādītājus, kur no visiem paraugiem labi rādītāji (virs 13%) bija tikai septiņiem no iesniegtajiem paraugiem. S.Dreijere uzskata, ka tā nav tikai Preiļu rajona lopbarības gatavotāju problēma, līdzīga situā-

cija konstatēta arī citos valsts reģionos. Arī speciālisti vēl nav noskaidrojuši, kādi ir patiesie cēloņi. Iespējams, ka iemesls meklējams laika apstākļos (aizpērn – sausums, pērn – lietavas) un skābajās augsnes, kas augiem neļauj pietiekami uzņemt slāpekli. Tomēr noskaidrots, ka labāka skābbarība tiek iegūta tajās zemnieku saimniecībās, kur zālāju lauki pareizi kopti, mēslojami un laikā atjaunoti.

Lai gan piedalīšanās skābbarības konkursā prasa arī zināmus finansiālus ieguldījumus (analīzes tiek veiktas par maksu), interese tiek veikta par maksu), interese izrāda arvien vairāk dalībnieku. Konkurss piedalās ne tikai zemnieki, kuri jau pārliecinājušies par kvalitātes skābbarības nozīmi, bet arī jauni interesenti, piemēram, paju sabiedrība agrofirma «Turība», kā arī saimniecības, kur skābbarība pērn gatavota pirmo reizi — zemnieku saimniecība «Ramaniši» no Saunas pagasta (īpašniece Tekla Bronislava Romanovska) un zemnieku saimniecība «Pakalni» no Rēzeknes rajona.

Par skābbarības konkursa uzvarētāju atzīta Galēnu pagasta

zemnieku saimniecība «Upmalu mājas», kur saimnieko Aldis Meikulāns. Šajā saimniecībā gatavotā skābbarība valsts mēroga konkursā ir 10. vietā. Otrajā vietā rajonā ir zemnieku saimniecība «Gribova» no Galēnu pagasta (īpašnieks Jāzeps Sermais), trešajā vietā – zemnieku saimniecība «Lazdu mājas» no Dekšāru pagasta Rēzeknes rajonā, bet ceturtajā vietā – zemnieku saimniecība «Miežiņi» no Saunas pagasta (tā ir bioloģiskā saimniecība un tur saimnieko Anastasija Prikule). Kukurūzas skābbarības ražotāju konkursā pirmā vieta tika piešķirta Vārkavas novada Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecībā «Ceriņi» gatavotajai lopbarībai. S.Dreijere uzteica arī zemnieku saimniecību «Kapteiņi» no Līvānu novada Rožupes pagasta (saimnieko Silvija Bračka), zemnieku saimniecību «Salniņas» no Vārkavas novada Upmalas pagasta (īpašnieks Jānis Purviņš) un zemnieku saimniecību «Jāņu mājas» no Pelēču pagasta (īpašnieks Vitālijs Livmanis).

PADOMI

Kultivēto zālāju kopšana

Pēc pāris nedēļām snieg jau būs nokusis, tāpēc ir īstais laiks sākt domāt par kultivēto zālāju kopšanu, kas līdzās pareizai mēslošanai ir ļoti svarīgs pasākums kvalitatīva zelmeņa izveidošanai un saglabāšanai.

Zālāju kopšana sējas gadā

Zālāju kopšana sākama jau sējas gadā. Sējot zālājus zem virsauga, kopšana ir samērā ierobežota. Tā uzsākama pēc virsauga novākšanas un saistīta ar tūlītēju virsauga ražas un tā palieku novākšanu no lauka. Ja zelmenī pārsvārī ir stiebrzāles, vēlams to mēslo ar slāpekļa mēsliem.

Sējot bez virsauga, ja izveidojas garoza, to salauza ar rievotiem vai adatu veltniem. Tālāka kopšana saistās ar nezāļu apkaršanu. Nezāles attīstās straujāk un pāraug kultūrzāles. Tās applauj ar zāles plāvējiem, izvēloties plaušanas augstumu, lai iespējami mazāk skartu kultūrzāles. Šo darbu nedrīkst novilcināt līdz nezāļu sēklu nogatavošanās laikam.

Zālāju kopšana turpmākajos izmantošanas gados

Kurmju rakumu nolīdzināšana plāvās un ganībās veicama agri pavasarī, lietojot dažādas šļūces

vai ganību ecēšas. Agregātiem jākopē reljefs, tad darba rezultāts būs labāks arī nelīdzena reljefa apstākļos.

Applūstošās platībās jānovāc plūdu sanes – koki, zari, zāles, vai arī jāveic platību ecēšana, ja sanesu slānis ir biežāks un tā virspusē izveidojas garoza.

Zāļu piesēja veicama izlīdzināto kurmju rakumu vietās, ja uznesmais augsnes slānis traucē normālu vecā zelmeņa attīstību. Tās jādara arī vietās, kuras ir izslikušas vai ledus izgulētas. Zāļu piesēja veicama agri pavasarī pēc platības ecēšanas. Pēc piesējas platība jāpievel.

Nepieciešama pievelšana zelmeņa izcilāšanas gadījumā. Izcilāšana raksturīga dumbraim, trūdainām kūdras augsnēm. Izcilāšanas rezultātā tiek sarautas augu saknes, pārtraukta kapilāru darbība. Savlaicīgi veikta pievelšana neļauj augiem aiziet bojā, jo atjaunojas sakņu kontakts ar augsni. Veltniem jābūt pietiekoši smagiem un atbilstoši augsnes apstākļiem.

Meliorācijas ierīču remonts veicams pēc sniega nokušanas. Šajā laikā jāpārbauda kolektoru izteku stāvoklis, jālikvidē radušies aizsērējumi un izskalojumi valējos grāvjos. Grāvju nogāzes jāuztur tīras no nezālēm, nepieļaujot to

sēklu izsēšanos, jānovāc krūmu atvases.

Nezāļu apkarošana. Pasākumi cīņā ar nezālēm kultivētajos zālajos jasadala divās daļās: profilaktiskajos un tiešajos nezāļu apkaršanas pasākumos.

Profilaktiskie pasākumi novērš nezāļu sēklu parādīšanos kultivētajos zālajos, lietojot tīru sēklu ar pietiekoši augstu izsējas normu. Normāla kultūraugu biežība rada konkurenci nezālēm, samazinot nezāļu sēklu dīgšanas iespējas. Priekšnoteikumi, kas veicina normālu kultūrzāļu augšanu un attīstību, ir: normāli mitruma apstākļi, pietiekošs un vispusīgs mēslojums, pareiza kultivēto ganību un plaujamo zālāju izmantošana. To ievērojot, tiek novērsta nezāļu savairošanās zelmēnī.

Tiešā nezāļu apkarošana saistās ar nezāļu iznīcināšanu. Kultivētajās ganībās nevēlami ir liela auguma platlapji (asie dadži, zirgskābene), ciņu smilga un citi. Tos apkaro, izcērtot cerus ar kapli vai šauru lāpstīņu 10 – 12 centimetru dziļumā zem augsnes, pārdurot mietsakni. Vajadzības gadījumā šis darbs jāveic atkārtoti. Ciņuzāles cerus var iznīcināt, tajos iekaisot amonija salpetri.

Zālāju attīstības ritms veģetācijas periodā

Attīstības ritms veģetācijas pe-

130 zemnieki apgūst bioloģiskās saimniekošanas metodes

Kopš pagājušā gada decembra 130 Preiļu rajona zemnieki apgūst bioloģiskās saimniekošanas metodes. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja speciāliste augkopības jautājumos Inese Magdalenoka, 180 stundu laikā tiek apgūta teorija, papildinātas praktiskās zināšanas, notiek patstāvīgais darbs, lai pēc aprīļa beigās nokārtota pārbaudījuma varētu saņemt bioloģiskās lauksaimniecības izglītības sertifikātu.

Teorētiskajās nodarbībās zemnieki klausās Latvijas Lauksaimniecības universitātes lektoru, kā arī inspektoru stāstīto par bioloģiskās saimniekošanas metodēm. Līdz šim bioloģiskās lauksaim-

niecības izglītības sertifikāts zemniekiem nedeva nekādas priekšrocības, taču turpmāk līdz ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā šāds sertifikāts būs nepieciešams, lai varētu saņemt valsts subsīdijas. Arī zemnieki paši ir pārliecinājušies, ka bioloģiskā lauksaimniecība ir perspektīva nozare, jo pēdējo gadu laikā ievērojami augušas minerālmēslu cenas, arī pesticīdi un citas ķīmikālijas kļuvas dārgākas.

Zemnieki nodarbībās apgūst grāmatvedību, ekonomiku, lopkopību, zemkopību un dažādu slimību bioloģiskās apkaršanas metodes. Mācību noslēgumā kursu dalībniekiem būs jāizstrādā ražošanas plāns un jāatbild uz komisijas jautājumiem.

Rapša audzētāji apvienojas kooperatīvā

11. martā Preiļu lauksaimniecības konsultāciju centrā notika lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības «Apeins» dibināšanas sapulce, tika apstiprināti kooperatīva statūti.

Rapša un graudaudzētāju kooperatīvās sabiedrības dibinātāji ir septiņas Preiļu rajona zemnieku saimniecības no Galēnu pagasta, Vārkavas novada Rožkalnu pagasta, Sutru, Saunas pagasta un Preiļu novada. Sabiedrība ir atvērta jauniem biedriem un gatava darboties rapša, rīpša, linu, griķu un graudu audzētāju labā, informē Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste Inese Magdalenoka. Par galvenajiem uzdevumiem savā turpmākajā darbībā kooperatīvā sabiedrība «Apeins» uzskata aug-

kopības stabilizāciju, Latgales augkopības produkcijas ražotāju konkurētspējas veicināšanu, nodrošinot ekonomiski izdevīgu lauksaimniecisko ražošanu. «Apeins» kā kolektīvs biedrs gatavojas iekļauties organizācijā «Latrapsis», kas dos iespēju zemniekiem saražoto sēklu realizēt par augstāku cenu. Bez tam kooperatīvam būs lielākas iespējas saņemt arī Eiropas Savienības atbalstu savas darbības tālākai paplašināšanai.

Rapša un graudaugu audzētāju kooperatīvās sabiedrības valdes priekšsēdētājs ir Galēnu pagasta zemnieku saimniecības «Vairogs» īpašnieks Jānis Kupris. Bez viņa valdē darbosies arī Preiļu novada zemnieks Anatolijs Mūrnieks un Roberts Pastars no Saunas pagasta.

riodā ir svarīga bioloģiska īpašība, kura nosaka zālāja izmantošanas laiku. Visus zālaugus pēc attīstības iedala:

✓ *agrīnos* – zied maija beigās, jūnija pirmajā dekādē: pļavas lapsaste, augstā dižauza, kamolzāle, sarkanā auzene, pļavas skarene, austrumu galega, agrais sarkanais āboliņš;

✓ *vidējos* – zied jūnija vidū: pļavas auzene, niedru auzene, miežabrālis, lucerna, sarkanais āboliņš, baltais āboliņš;

✓ *vēlīnos* – zied jūnija trešajā dekādē, jūlija sākumā: timotiņš, ganību airene, bezakotu lācauza, purva skarene, vēlinais sarkanais āboliņš.

Izturība pret applūšanu

Pēc izturības pret applūšanu zālaugus iedala sekojošās grupās:

✓ *mazizturīgi* – pacieš applūšanu ar palu ūdeņiem ne ilgāk par 2-5 dienām (kamolzāle, augstā dižauza);

✓ *vidēji izturīgi* – pacieš applūšanu no 10-15 dienām (pļavas auzene, sarkanā auzene, timotiņš, pļavas dedestīņa, sarkanais, baltais un bastarda āboloņš);

✓ *izturīgi* – pacieš applūšanu no 15-30 dienām (pļavas un purva skarene un vanagviķi);

✓ *ilgstoši izturīgi* – pacieš ap-

plūšanu no 30-45 dienām un vairāk (baltā smilga, miežabrālis, bezakotu lācauza, pļavas lapsaste, ložņu vārpata, vanagzirņi).

Izturība pret zemām temperatūrām

Pēc izturības pret zemām temperatūrām ziemas periodā daudzgadīgos zālaugus iedala:

✓ *ļoti salcietīgi* – bezakotu lācauza, pļavas lapsaste, ložņu vārpata, baltā smilga, miežabrālis);

✓ *salcietīgi* – timotiņš, pļavas skarene, sarkanā auzene, ragainie vanagnadzīņi;

✓ *vidēji salcietīgi* – zilā lucerna, sarkanais āboliņš, bastarda āboliņš.

Zālaugu gaismas režīms

Pēc ēncietības zālaugus iedala sekojošās grupās:

✓ *nosacīti ēnas izturīgi* – parastā skarene, kamolzāle, ložņu vārpata, sējas dedestīņa, pļavas skarene;

✓ *maz ēnas izturīgi* – pļavas lapsaste, bezakotu lācauza, pļavas auzene, baltā smilga, ragainie vanagnadzīņi, dzeltenā lucerna, sarkanais un bastarda āboliņš;

✓ *neizturīgi* – baltais āboliņš, ganību airene, viengadīgā airene, augstā dižauza.

● Meitene, tu nekad neiziesi pie vīra, šķebinošajā mājās netirībā teicām jaunajai saimniecei. Ja puisis redzēs, kādā nekārtībā tu dzīvo, viņš aizmuks atpakaļ neskatoties. Uz to viņa bez kautrēšanās atbildēja, ka tā domājam tikai mēs.

Kā vecākus iemācīt būt vecākiem?

Rušonas pagasttiesas uzmanības lokā ir 33 ģimenes, uz kurām attiecināms daudzbērnu vai arī maznodrošinātās ģimenes statuss. 17 no tām ir daudzbērnu ģimenes, kurās aug trīs vai vairāk bērni. 16 ģimenēs bez darba palicis viens no vecākiem, vai arī abi divi. Rūpju ģimenēs aug 87 bērni.

Astoņās ģimenēs bērnus audzina mātes vienas pašas, tas ir, 19 bērni aug nepilnās ģimenēs. Divās ģimenēs ar bērnu audzināšanu galā tiek tēvi. Vienam no viņiem bērni jau pieauguši.

Pagastā 27 bērni ir nodoti aizbildnībā, par aizbildņiem iecelti 24 cilvēki. Ziņas par šīm ģimenēm pagasttiesas priekšsēdētājam un vienlaikus pagasta padomes izpilddirektorei ANNAI ZALĀNEI ir apkopotas un regulāri tiek papildinātas ar jaunāko informāciju.

Jebkura darbība – bērna interesēs

Atbilstoši Civillikumam 177. pantam pagasttiesa regulāri apseko ģimenes, kurās nav nodrošināts pietiekami labs līmenis bērnu fiziskajai un garīgajai attīstībai un viņu audzināšanai, bērns atrodas veselību un dzīvību apdraudošā vidē. Lai noskaidrotu reālo situāciju, pagasttiesa regulāri rīko reidus un ierodas bērnu dzīvesvietā. Materiāli tiek izskatīti pagasttiesas sēdē, kurā tiek lemts par nepieciešamās palīdzības sniegšanu bērniem, vadoties no bērnu interešu aizstāvības. Atklājot šādu situāciju, pagasttiesai jāpieņem lēmums un jādomā, kā bērnu no šādas vietas aizvest. Bet pirms tam vai nu jāatrod piemērota audzģimene uz laiku, vai arī bērns jānodod aizbildnībā. Ja nav iespējams izdarīt ne vienu, ne otru, jāmeklē iespēja bērnu ievietot valsts audzināšanas iestādē.

Pagasttiesai izveidojusies laba sadarbība ar izglītības iestādēm. Skolu direktori un klašu audzinātāji sniedz informāciju pagasttiesai tajos gadījumos, kad skolēnu uzvedība, attieksme pret māci-

bām, pret skolasbiedriem pasliktinās un rodas aizdomas, ka tam cēlonis ir slikti apstākļi mājās. Pagasttiesas reidos uz bērnu dzīves vietām tiek iesaistīti arī pedagogi un policijas darbinieki. Kā atzina Anna Zalāne, pretimnākšanu šādos gadījumos izrāda policijas iecirkņa inspektors **Andris Valainis**, nepilngadīgo lietu inspektors **Aldis Kalvāns**. Viņi ne vien piedalās pagasttiesas rīkotajos reidos, bet arī seko, vai nepilngadīgie bērni sarīkojumos neuzturas pārāk ilgi un nav alkohola vai narkotisko vielu reibumā. Policijas pārstāvji seko arī tam, lai nepieļautu bērnu klaiņošanu. Šādos gadījumos viņi sastāda administratīvos protokolus vecākiem, kuri neapmierinoši veic audzināšanas pienākumus. Diemžēl vairumā gadījumu šīs ģimenes ir maznodrošinātas, tāpēc šiem gadījumiem piemērojamais naudas sods paliek nenomaksāts. Ar naudas nodevu piedziņu mēs viņus nevaram ietekmēt, atzīst Anna Zalāne.

Kopā ar pagasttiesu strādā sociālā darbiniece **Ilze Mičule**, kura tiek aicināta piedalīties reidos ģimeņu apsekošanā. Atbilstoši pašreizējai likumdošanai sociālajā jo-

mā tieši sociālajam darbiniekam vēl vairāk nekā pagasttiesai jāstrādā ar riska grupas ģimenēm. Pagasttiesa rakstiski informē sociālo darbinieku par šādām ģimenēm, un sociālā darbinieka kompetencē ir panākt, lai stāvoklis tajā uzlabotos.

Jauna riska grupa – ārzemēs strādājošu vecāku bērni

Pagastā veidojas jauna riska grupa, teica Anna Zalāne, daloties savos pēdējā laikā novērojumos. Pēc viņas uzskatiem situācija ir nepatīkama un ar neprognozējamām sekām nākotnē. Sakarā ar to, ka vecākiem bērnu audzināšanai nav iespējams saņemt tāda veida palīdzību, lai varētu nodrošināt ar visu nepieciešamo viņu mācīšanai, apģērbšanai, uzturēšanai, tēvs vai māte spiesti strādāt maiņās, pa vakariem. Tas nozīmē, ka bērns paliek pilnīgi bez piekarišanas. Agrāk vai vēlāk, bet pagasttiesai ar to nākas saskarties un risināt problēmas, kas aktualizējas šajās ģimenēs. Labu un gudru māšu bērni sāk neievērot uzvedības normas, nonāk konfliktā ar likumu. Mātes pārdzīvo, raud, jo darbs ar pūlēm sameklēts, ģimene bez šiem ienākumiem nespēj savilkt kopā galus. Pie riska grupas Anna Zalāne attiecina arī tās ģimenes, no kurām vecāki devušies peļņā uz ārzemēm. Labākajā gadījumā prombraucot ir pilnvarojusi rūpes par bērnu audzināšanu kādam no vecvecākiem. Taču vairumā gadījumu jaunie vecāki, aizbraucot uz ārzemēm, savu bērnu uztic svešam cilvēkam. Darījums tiek noformēts likumīgi, abiem vecākiem parak-

stot oficiālu dokumentu, ka bērna audzināšana paliek piemēram, kaimiņienes ziņā. Apšaubu, ka bērnam šādos gadījumos ir nodrošināta tāda pati uzmanība un rūpes, kādas viņš saņemtu no savas mātes, bažas pauda Anna Zalāne. Atbilstoši stingrajiem ārzemju likumiem, kas visos gadījumos vērsti uz bērna labklājību, līdzīgos gadījumos tiktu risināts jautājums par bērna izņemšanu no ģimenes un ievietošanu valsts iestādēs.

Varbūt šo situāciju daļēji mainīs paredzamās iespējas mātei saņemt pabalstu vidējās algas apmērā līdz laikam, kad bērns būs sasniedzis gada vecumu, domā pagasttiesas priekšsēdētāja.

Vajadzīgs bērna atbalsta centrs

Katrai no tām ģimenēm, kas nonākušas pagasttiesas uzmanības lokā, sarežģījumi veidojušies citādi. Piemēram, stāsts par L. Vecāka meita mācās, vai, pareizāk sakot, — nemācās – precizē Anna Zalāne – arodskolā. Pagasttiesai nākas noņemties ar viņu un vest pie prāta, lai apmeklētu skolu, lai saņemtu. Meitēns aizbildinās, ka nav naudas. Pagasta padome ir atradusi iespēju apmaksāt ceļa izdevumus braucienam uz skolu, tiek apmaksātas arī skolas pusdienas. Bet jaunākais bērns no ģimenes būtu izņemams. Māte plēguro. To pati apzinās. Tikusi ievietota attiecīgā ārstēšanās iestādē. Pagasts apņēmas samaksāt. Taču nākamajā dienā šī ārstniecības iestāde sievieti bezatbildīgi izrakstīja un palaida mājup.

Ir daudz gadījumu, kad pagasttiesai nav šaubu par to, ka bērna

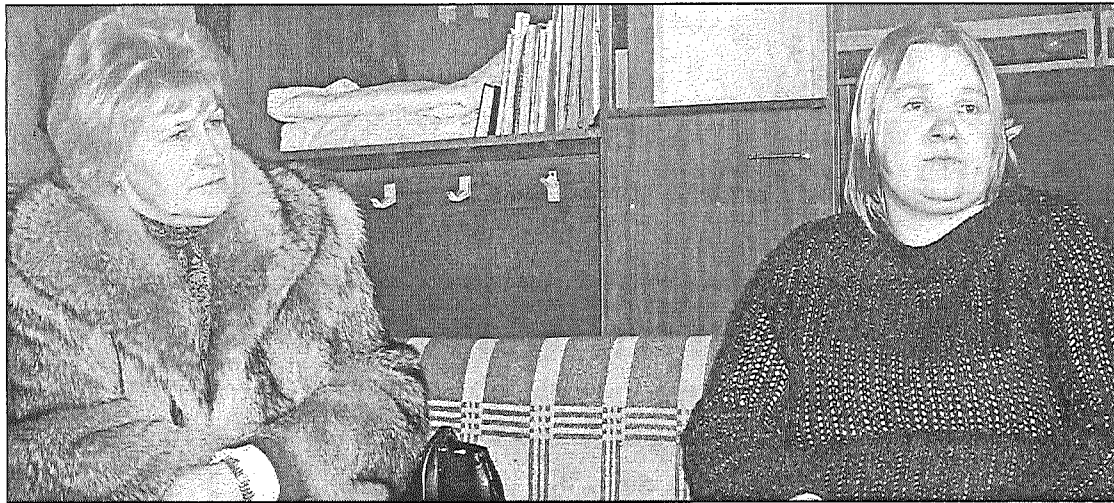
interesēs viņš jāšķir no ģimenes, diemžēl, viņu nav kur likt. Līdzīga situācija ir visā valstī. Reti kura ģimene vēlas kļūt par audzģimēni un uzņemties atbildību par svešu bērnu. Viņiem vairāk par visu būtu vajadzīga mīlestība, uzmanība, rūpes, tomēr līdzī nāk arī nebūt ne gludais raksturs, laba uzvedības un audzināšanas trūkums. Ģimenes ir pietiekoši nogurušas no ikdienišķajām rūpēm par saviem bērniem, lai būtu spējīgas veltīt uzmanību svešajam. Kaut arī par šīm pūlēm tiek maksāts, tāpat daļēji segti bērna ēdināšanas izdevumi un apģērba iegāde. Ja ģimene ir ļoti sliktā, tad bērnus, kuriem pārtrauktas vecāku aizgādības tiesības, aizbildnībā neviens nevēlas ņemt. Lauku vidē viens otru pazīst un arī baidās, jo nav patīkami uzklaut draudus, pārmēģināt vai neglītus vārdus tikai par to, ka esi pieņēmis zem sava jumta neapbrūpētu bērnu. Pirms mēneša pagasttiesai nācies saskarties ar tādu faktu, ka neviena ģimene nav vēlējusies pieņemt bērnus ne kā audzģimēnus uz laiku, ne arī aizbildnībā. Nodot mazos bērnus namā it kā nebija vajadzības, Anna Zalāne stāstīja, tuvāk analizējot šo notikumu. Māte nav pelnījusi, lai viņai bērnu atņemtu, bet viena nav spējīga mazos audzināt, jo bērnu tēvs saimi teorizē – plēguro, sit māti bērnu acu priekšā.

Rušonas pagasttiesa ir pārliecināta, ka pašvaldībā uz vietas vajadzīgs bērnu atbalsta centrs, kurā būtu saņemama gan psihologa, gan sociologa palīdzība. Ir sagatavots un attiecīgām instancēm nosūtīts projekts, bet pagaidām atbildes vēl nav.

Turpinājums 7. lappusē.

● Mani bērni bija izauguši un tāpēc abi ar vīru piekritām pagasttīesai lūgumam paņemt aizbildnībā meiteni, stāstīja Janīna Cunska. Te meitene atrada mājas un ģimeni. Janīnas bērni meiteni sauc par māšīnu. Audžumāte rādīja šalli, ko meitene tamborē savam krustdēļiņam dzimšanas dienā.

● Rušonas pagastā dzīvo arī labas, kārtīgas daudz bērnu ģimenes. Pieticība un trūkums, sakoptība un spodrība roku rokā apmetušās četru bērnu mātes Silvijas Belžakas (no labās) mājās. Māte cenšas bērniem dot labāko, ko var. Diemžēl darba viņai nav. Vai četru skolas vecuma bērnu mātei civilizētā valstī būtu jāstrādā algots darbs, tas gan ir cits jautājums. Pašlaik Silvija ir rindā uz darba piedāvājumu kādā no vietējām firmām. Gādā par lopiem, dārzu, mazgā, vāra un kārtu. Esmu aizmirsusi, ko nozīmē jauns apģērbs sev pašai vai kāda rotaslieta, bet mana kosmētika ir ziepes, skumji atzina Silvija. Pagasttīesa iespēju robežās vienmēr cenšas šai ģimenei palīdzēt, teica tās priekšsēdētāja Anna Zalāne (no kreisās).

Sākums 6. lappusē.

Šādā centrā varētu risināt gan bērnu problēmas, kas nonākuši krīzes situācijā, gan arī sieviešu ģimenes problēmas.

Vecāku aizgādības tiesības pagasttīesa var pārtraukt uz sešiem mēnešiem. Pēc tam tiesības jāatjauno vai arī jāpagarina vēlreiz, bet pusgads tomēr ir laiks, kurā vecākiem būtu jāizšķiras vai nu par normālu turpmāko dzīves veidu, vai arī par pilnīgu šķiršanos no bērniem.

Process atkārtojas

Kā vecākus iemācīt būt par vecākiem? Tie bērni, kuri izauguši nelabvēlīgajās ģimenēs un nekad mūžā nav izbaudījuši, ko nozīmē normāla sadzīve, pienākums vienam pret otru, cilvēciski kontakti, arī savu dzīvi veido pēc tāda māša modeļa. Lūk, piemērs ar kādu zēnu, kurš ilgāku laiku bija pakļauts sava tēva dzīves veidam. Tēvs dzēra, nestrādāja, bija palicis bez dzīvesvietas, viņam nebija, ko ēst. Dēls bija paņēmis prom no tēva un nosūtīts uz skolu, bet tēvs puiku apmeklēja un šajās reizēs sevi centās parādīt no labās puses. Bērns raudāja un prasījās pie tēva. Pagasttīesa, labi pazīstot tēva dabu, to nepieļāva, taču nolēma, ka atļaus bērnam dzīvot tēva tuvumā pie aizbildnes. Laiks gāja, puika paaugās, un tēva negatīvā ietekme kļuva acīmredzama. Raud aizbildne, sūdzības pienāk no skolas. Zēns dara visādas muļķības, — izsit sienā caurumu, izgāž durvis skapim. Aizbildne uzrakstīja iesniegumu, ka nespēj zēnu audzināt un atsakās no viņa. Pagasttīesa tagad kārtu jautājumu par zēna pilnīgu nodošanu valsts audzināšanā.

Vecāku varas pārtraukšana un bērnu nodošana valsts aprūpē ir notikums ar smagām un ilgām sekām. Bērnam, kurš ir piedzimis ģimenē, ir taču kaut kādas tiesības uz īpašumu, uz vectēva celtās mājas daļu, uz zemes gabalu, uz ābelēm, galu galā — te ir viņa saknes, radu raksti, piederīgie vietējā kapsētā, kaimiņi, dzimtas atzari. Nonākot bērnu namā, tas viss zūd.

Attaisnojuma nav

Nereti vecāki bezatbildīgi izturas pret savu pienākumu veikšanu bērnu audzināšanā. Viņi pret bērniem izturas necilvēcīgi. Materiālais stāvoklis nevar būt par attaisnojumu šādam dzīvesvei-

dam, uzskata pagasttīesai priekšsēdētāja. Iztikas nodrošināšanai var turēt piemājas saimniecību, izaudzēt dārzeņus, augļus, ģimenei sagādāt pienu un gaļu. Pagasta padome palīdz apgādāt ar apģērbu, regulāri parūpējoties par humānās palīdzības sūtījumiem. Kā ģimene laukos var dzīvot bez dārza, bez govīm, bez vistām? Tajā pat laikā māja nav ne sakopta, ne izmazgāta, ne sakārtota. Sieviete — māte un vīrietis — tēvs neveic savu tiešo pienākumu pret bērniem, bet vairo valdību, pagastu un visas iespējamās iestādes, ieskaitot skolu, ka neviens viņiem nepalīdz.

Rūpju ģimeņu sarakstā nav nevienas tādas, kuras dzīves apstākļus pagasttīesa nepārzinātu. Lūk, ģimene ar četriem bērniem. Vecāki nodzērušies. Citā ģimenē arī četri bērni, bet māte psihiski slima, slimība pēdējā stadijā. Reālas iespējas nokļūt psihiatriskajā slimnīcā, un pagasttīesai būs jālemj, ko darīt ar ģimenes atvasēm. Bet vēl kādā citā ģimenē nedzer ne viens, ne otrs, taču mājās valdīt nenormāla netīrība. Uz šo māju braukts neskaitāmas reizes, liekot istabas izmazgāt un iztīrīt. Sakopj jau arī. Uz trim dienām. Pēc mēneša aina tāda pati. Savukārt, šī ģimene vienmēr otrdienās centusies māju turēt tīru, jo otrdienās pagasttīesa izbraucot uz Gailiņiem un iegriežoties aplūkot. Ja gadijies iebraukt, piemēram, piektdienā, aina bijusi pavisam cita. Bet šajā ģimenē ar steigu jārisinot jautājums par bērnu izņemšanu. Vīrs neārstējami slims, bet bērnu māte — neglābjama alkoholiķe.

Nu, kā jūs nesaprotat, ka ziemā istabu nevar sakārtot

M. ģimenē pieci bērni. Dzīvoklis — neiedomājama netīrība. Bērni bez ēdamā. Ģimenes māte par veselību žēloties nevar, arī par alkoholiķi nenosauksi. Viņa vienkārši neko nedara. Izlasījusi cauri vai visu bibliotēku. Pārējā laikā gul.

Pagasttīesai šeit it kā pat nebija pie kā piekāsities. Bērnu nevienam nesita, neplūguroja. Abas vecākās meitenes, kas bija redzējušas, ka ir arī citi sadzīves apstākļi, aizgāja no mājas, sāka ciemoties pie paziņas tantes, kādu gadu pie viņas nodzīvoja. Pensionārei bija grūti meitenes no savas pensijas uzturēt. Pagasttīesa nokārtoja aizbildnības lietu, bet diemžēl ātri pēc dokumentu no-

● Raisas Afanasjevas ģimenē aug septiņi bērni. Četri vecākie ir skolnieki, mācās Rie dusskolā un Gailiņu pamatskolā. Trīs jaunākie: Nadežda, Zoja un Lidija dienas pavada bērnu dārzā, kur dažas maiņas nedēļā strādā arī Raisa. Ģimenei daudz palīdz pagasta p ar uzņēmuma «Lido» palīdzību tā šogad tikusi pie jauna televizora, lielo ģimeni ar a ievērojusi «Latvijas Avīze». Raisa un bērnu tēvs Pjotrs audzē lopus, kopj zemi, un par iztika mu šeit sūroties nenākas. Viņi neslēpj prieku par saviem žirgtajiem, veselīgajiem bērni neuzskata, ka ievērojamais bērnu pulciņš kaut kādā veidā apgrūtinātu. Foto: M. Rukosujevs

kārtošanas viņa nomira. Meitenes negribēja atgriezties ģimenē, arī skola bija pret to, jo citi bērni nevēlējās ne spēlēt, ne sēdēt blakām nemazgātām, neoptām būtnēm netīrās drēbēs. Pagasttīesa sameklēja trīs ģimenes, kuras trīs vecākās māsas pieņēma aizbildnībā.

Izveidojās situācija, ka dažas māsas dzīvoja katra savā pagasta ģimenē, bet pie istajiem vecākiem — vēl divas. Pagājuši seši, septiņi gadi. Reiz vecākā meita ar dziļām sāpēm pagasttīesai atzina, ka viņa nevar atbraukt pie savas mātes, nevar uz mājām atvest savus draugus, jo viņai kauns par tādiem apstākļiem. Tagad meitene jau studē. Pateicoties aizbildņu ģimenei un arī pagasttīesai, kas uzskatīja par pienākumu viņas gaitām nepārtraukti sekot, dzīves ceļš ievīzījies normālā gultnē.

Arī otra meitene pie savas istās mātes ciemos neiet. Ar aizbildņu pūlēm viņa tagad ir labi saģērbta, apmeklē skolu, mācās.

Kopā ar Annu Zalāni apmeklējam Janīnu Cunsku, kura aizbildnībā paņēmusi un līdz pilngadībai izaudzinājusi vienu no māsām. Meitene vienkāršajās lauku mājās atradusi cilvēcisku attieksmi un ģimenes siltumu, ko nesaņēma pie savas mātes. Viņai

iemācīta mājas kopšana, veļas mazgāšana, ēst gatavošana, govīm slaukšana, mājlopu apkopšana, darbi dārzā. Iemācījusies arī sadzīvošanas māku ģimenē. Janīna ar vīru uzaudzinājusi arī savus trīs bērnus, sagaidījusi mazbērniņu, kam pieņemtā meitene kļuvusi par krustmāti. Tikai dažu kilometru attālumā ir viņas istā māja un istā māte, pie kuras meitene nespēr ne soli. Mācās vidusskolā, ir sekmīga skolniece. Aizbildne tagad ne mirkli nepieļauj domu, ka meitene varētu palikt bez augstākās izglītības un par augstskolas izvēli, studiju izmaksām, dzīvi kopmītnē ir tikpat nobažījies, kā jebkura māte, kuras istais bērns gatavojas pamest vecāku ligzdu. Patiesības labad jāpiebilst, ka meitenei, sasniedzot 18 gadu vecumu, oficiālais aizbildnības laiks ir beidzies, maksāts vairs netiek un aizbildnei vairs neviens nevarētu pārņemt, ja par meitēnu neliktos ne zinis.

Ko domā meitene istie vecāki? Nē, aiz kauna zemē vis nelien. Un arī žurnālistu klātbūtnē nekautrējās rupjus lamu vārdus veltīt sliktajai valdībai, sliktajai iekārtai, pagasta varai, pagasttīesai un tās priekšsēdētājam. Ne govīm, ne sivēna, ne vistas, ne dārza šiem ļaudīm nav. Īsti nebija skaidrs, ar

ko nodarbojas abi pusmūža cilvēki, pie kuriem palikuši vēl divi bērni. Ar vienu no meitenēm, kura absolvējusi vakarskolu, bija izdevība aprunāties ģimenes mājoklī. Istabās un virtuvē pavērs neredzēta netīrība: grīdas, galdi, durvis, plīts, trauki, istabas kakti, palodzes, logi, gultas veļa apauguši ar netīrumu kārtu, ūdeņi vai slotu neredzējuši gadiem. Šajos apstākļos dzīvo arī ģimenes jaunākais bērns. Devīppadsmitgadīgais skuķis, kuru istabas durvis vai grīda cūkaizgaldā malas izskatā nemaz nemulsināja, omulīgi lasīja no bibliotēkas pārnestos sieviešu žurnālus spožiem vākiem un uz pārmetumiem dusmīgi atcirta, vai tad mēs nesaprotam, ka tagad ir ziema un aukstumā kārtība nav ieviešama.

Līdzsvara labad gan jāpiebilst, ka Rušonas pagastā ir daudz labu un strādīgu ģimeņu, kuru bērni ir apkopti un mīlēti, kuru audzināšanai vecāki nežēlo ne pūļu, ne līdzekļu. Un arī starp rūpju ģimenēm, kurās vecāki palikuši bez darba, bērni izaug mīlestības un gādības atmosfērā. Dažas no tām arī apmeklējam.

L.Rancāne

Eiropas Parlaments iesaka Latvijai piešķirt tiesības nepilsoņiem vēlēties pašvaldības

Eiropas Parlaments pieņēma ziņojumu par desmit jauno valstu gatavību dalībai Eiropas Savienībā, kurā Latvijai iesaka drīzumā ratificēt mazākumtautību aizsardzības konvenciju, nepilsoņiem piešķirt tiesības vēlēties pašvaldības un garantēt vārda brīvību.

Eiropas Parlaments ziņojumā arī uzsver, ka robežlīgums nav parakstīts Krievijas atteikuma dēļ, un aicina attiecināt ES un Krievijas partnerības un sadarbības līgumu uz visām jaunajām dalībvalstīm bez izņēmuma.

Eiropas Parlamenta Ārlietu komitejas vadītājs Elmārs Broks uzsvēra, ka «Baltijas valstis ir pielikušas lielas pūles, lai risinātu krievvalodīgo mazākumtautību jautājumu. Tātad Krievijai nekavējoties jāparaksta robežlīgumi ar Baltijas valstīm, un mēs vairs negribam sarunas par šo tēmu».

Ziņojuma par Latviju izstrādātāja Eiropas Parlamenta deputāte Elizabete Šrotēre atbalsta Latvijas valdības centienus apkarot korupciju. Ziņojums pozitīvi vērtē Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) darbu augsta līmeņa korupcijas gadījumu izmeklēšanā, ieskaitot partiju finansēšanas likumu pārskatīšanu. Vienlaikus deputāti izsaka nopietnas bažas par demokrātiskās kontroles trūkumu pār šo Ministru prezidenta pakļautībā esošo iestādi.

Deputāti aicina Latviju nodrošināt izglītības reformas veiksmīgu ieviešanu skolās. Deputāti uzskata, ka elastīga izglītības likuma ieviešana varētu veicināt krievu valodā runājošo mazākumtautību

integrāciju un mazināt spriedzi sabiedrībā.

Naturalizācijas temps joprojām lēns

Eiropas Parlaments ziņojumā atzīst, ka Latvijas pilsonības, valodas un izglītības politika kopumā atbilst starptautiskajiem standartiem. Ziņojums atzīmē naturalizācijas tempa pieaugumu 2003. gadā, taču vienlaicīgi atzīst, ka naturalizācija joprojām noris pārāk lēni. Deputāti aicina Latvijas atbildīgās iestādes aktīvāk veicināt naturalizācijas procesu, piemēram, ieviešot minimālas valodas prasības gados vecākiem cilvēkiem.

Eiropas Parlaments pauž bažas par imigrantiem, kas «tieks turēties cietumam līdzīgajai Olaines aizturēšanas centrā, ciešot no nabadzības un sociālās atstumtības». Deputāti norāda, ka, neskatoties uz šo cilvēku ilgo uzturēšanos Latvijā, viņiem nav skaidra statusa un nav nodrošināta bezmaksas juridiskā palīdzība.

Eiropas Parlaments aicina Latviju nekavējoties piešķirt nometnē dzīvojošajiem cilvēkiem rezidentu statusu un darīt visu, lai veicinātu viņu integrāciju sabiedrībā.

Slavē progresu juridiskās reformas jomā

Ziņojumā deputāti slavē Latvijas progresu juridiskās reformas jomā un īpaši atzīmē apstākļu uzlabošanu nepilngadīgo ieslodzījuma vietās, tiesnešu jauno atalgojuma un sociālo garantiju sistēmu. Vienlaikus Eiropas Parlaments norāda, ka Latvijai jāsa-

mazina pirmstiesas ieslodzījuma termiņi, jārisina pārpildīto cietumu jautājums, kā arī nopietnāk jāpievēršas cilvēku tirdzniecības apkarošanai.

Eiropas Parlaments arī norāda, ka pilsoņiem un īpaši parlamenta locekļiem jābūt garantētai vārda brīvībai. Parlamenta locekļiem jābūt aizsargātiem pret «jebkādu atbaidību attiecībā uz viņu pausto viedokli». Deputāti ziņojumā izsaka bažas par neseno Saeimas mēģinājumu atsaukt vienu no Latvijas novērotājiem Eiropas Parlamentā — Martijanu Bekasovu.

Jāsakārto ierēdņu atalgojuma sistēmu

Deputāti apsveic Latvijas amatpersonas ar veiksmīgām administratīvās sistēmas reformām, taču vienlaikus norāda, ka nepieciešams izveidot ierēdņu konkurētspējīgu algu sistēmu un jāpaātrina administratīvi teritoriālo reformu.

Eiropas Parlaments atzinīgi vērtē visu desmit jauno valstu ievērojamo progresu. «Desmit valstis ir strādājušas daudz smagāk nekā jebkura no mūsu valstīm, kad tās savulaik gatavojās dalībai ES,» uzsvēra Eiropas Parlamenta Ārlietu komitejas priekšsēdētājs.

Arī ES paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoigens atzina, ka «ši ir vislabāk sagatavotā paplašināšanās ES vēsturē».

Eiropas Parlaments ziņojumu par jauno valstu gatavību dalībai ES pieņēma ar 382 balsīm par, 17 pret un 14 atturoties.

Latvija, Lietuva, Igaunija, Polija, Čehija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija, Kipra un Malta 1. maijā kļūs par pilntiesīgām ES dalībvalstīm.

Saeimai līdz 1. maijam jāizvirza Latvijas deputāti Eiroparlamentā

Līdz ar Latvijas kļūšanu par pilntiesīgu Eiropas Savienības (ES) dalībvalsti Saeimai līdz 1. maijam būs jāizvirza deviņi Latvijas pārstāvji Eiropas Parlamentā.

Eiropas Parlamenta prezidents Pats Kokss (Pat Cox) nosūtījis vēstuli Saeimas priekšsēdētājam Ingridai Ūdrei ar šādu aicinājumu, aģentūru BNS informēja Saeimas specializētais atašejs ES Inese Kriškāne.

Deviņi Latvijas deputāti Eiropas Parlamentā darbosies no 1. maija līdz 20. jūlijam, kamēr tiks sasaukts jauns Eiroparlaments. Pievienošanās līgums ES nosaka, ka Saeimai Latvijas pārstāvji Eiroparlamentā «jāizvirza no sava vidus».

Pagaidām vēl nav īstas skaidrības, vai Latvijas pārstāvjiem Eiroparlamentā būs jānoliek Saeimas deputāta mandāts.

Arī Saeimas Juridiskā biroja vadītājs Gunārs Kusiņš aģentūrai BNS atzina, ka pagaidām nav rū-

pīgi izpētījis nedz citu valstu pieredzi, nedz Latvijas likumdošanas niānses, kas būtu piemērojamas šajā gadījumā, tāpēc nevēlējās komentēt, vai Eiroparlamentā strādājošajiem Saeimas deputātiem būs jānoliek mandāts, vai viņi, līdzīgi kā pašlaik Eiropas Parlamenta novērotāji, varēs saglabāt Saeimas mandātu, arī strādājot Eiroparlamentā.

Eiropas Parlamenta vēlēšanu likums nosaka, ka ievēlēšanas gadījumā deputātam jānoliek savs mandāts, aģentūrai BNS paskaidroja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars.

Saeimas specializētais atašejs stāstīja, ka Eiropas Parlamentā nav vienotu noteikumu šajā jautājumā, taču lielākā daļa ES valstu deputātu ir nolikuši savus mandātus nacionālajos parlamentos un strādā tikai Eiroparlamentā. Lielbritānijas deputātiem, piemēram, var būt dubultmandāts — gan nacionālajā, gan Eiroparlamentā.

Eiropas Parlamenta vēlēšanas Latvijā būs 12. jūnijā.

Latvijā ir visgarākās darba stundas ES

Latvijā, salīdzinot gan ar tagadējām, gan topošajām Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, cilvēki strādā visilgāk, tomēr darba produktivitāte ir samērā zema, liecina Eiropas statistikas biroja «Eurostat» apkopotie dati.

Šie dati liecina, ka Latvijā cilvēki, kas strādā pilnu slodzi, darbavietā atrodas vidēji 43,6 stundas nedēļā. Savukārt ES valstīs vidējais darba laika ilgums nedēļā ir 38,7 stundas. Tiesa, arī pārējās kandidātvalstīs darba laiks ir ilgāks nekā tagadējās dalībvalstīs, tomēr Latvija šajā ziņā atrodas pirmajā vietā.

Igaunijā vidējais darba nedēļas ilgums ir 40,8 stundas, bet Lietuvā — 39,4 stundas. Tuvākā Latvijas sekotāja ir Polija, kur cilvēki nedēļā strādā vidēji 42,7 stundas.

Neraugoties uz garajām darba stundām, Latvijā ir viens no zemākajiem darba produktivitātes rādītājiem. «Eurostat» apkopotā informācija liecina, ka 2002. gadā Latvijā viena strādājošā devums bija 12 tūkstoši eiro. Tāds pats darba ražīgums bija Igaunijā, bet pats mazākais tas bijis Lietuvā —

10,7 tūkstoši eiro.

Tagadējās ES dalībvalstīs vidējais viena strādājošā devums bija 57,6 tūkstoši eiro 2002. gadā. No tagadējām kandidātvalstīm augstākā produktivitāte bijusi Slovēnijā, kur viens strādājošais gadā devis 25,4 tūkstošus eiro.

«Eurostat» dati arī liecina, ka Latvijā ir mazākās darbaspēka izmaksas stundā — 2,42 eiro. Igaunijā tie bijuši 3,03 eiro stundā, bet Lietuvā — 2,71 eiro stundā. Tagadējās ES dalībvalstīs vidējās darba spēka izmaksas stundā bijušas 22,21 eiro. Tomēr šie dati ir samērā veci — par 2000. gadu — un kopš tā laika varētu būt mainījušies.

Apkopotā statistika liecina, ka šogad janvārī Latvijā ir bijis ceturtais augstākais bezdarba līmenis starp kandidātvalstīm — vēl lāks tas bijis tikai Polijā, Slovākijā un Lietuvā. «Eurostat» dati liecina, ka janvārī bez darba bijuši 10,5% Latvijas ekonomiski aktīvo iedzīvotāju. Šie dati gan atšķiras no Latvijas Nodarbinātības Valsts aģentūras aprēķiniem, bet tas skaidrojams ar atšķirīgajām bezdarba aprēķināšanas metodoloģijām.

BNS

Ķīna prasa kompensāciju par ES paplašināšanos

Ķīna vēlas saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas tai radīsies sakarā ar Eiropas Savienības paplašināšanos. Pekina jau ir sākusi sarunas par šo jautājumu ar Eiropas diplomātiem, ziņo Ķīnas mediji.

Ķīna baidās, ka tai radīsies zaudējumi, kad ES 15 dalībvalstīm pievienosies vēl desmit, jo jaunajām ES valstīm būs jāatsakās no pašreizējiem divpusējiem tirdzniecības līgumiem ar ES neietilpstošām valstīm, norāda «China Daily».

Atsevišķām Ķīnas precēm, tai skaitā apaviem, galda piederu-

miem un keramikai, kas uz desmit nākamajām ES dalībvalstīm pašlaik tiek eksportētas bez ierobežojumiem, pēc ES paplašināšanās tiks piemērotas kvotas, atzīmē laikraksts.

Atsaucoties uz vārdā neminētu Ķīnas Tirdzniecības ministrijas amatpersonu, «China Daily» ziņo, ka pašlaik notiek Ķīnas un ES sarunas, un Ķīna lūdz ES pazemināt tarifus vai palielināt kvotas.

Ķīnas ekonomikas analītiķi norāda, ka Ķīnai, atbilstoši Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) noteikumiem, ir tiesības prasīt kompensāciju.

Ķīnas tirdzniecības apjoms ar

nākamajām ES dalībvalstīm ir salīdzinoši neliels. Pagājušajā gadā Ķīnas eksports uz ES sasniedza 72 miljardus dolāru (39,1 miljards latu), kamēr eksports uz desmit nākamajām ES valstīm veidoja tikai sešus miljardus dolāru.

Ķīna jau iepriekš ir izteikusi bažas par ES paplašināšanās negatīvajām sekām. Savukārt ES tirdzniecības komisārs Paskāls Lamī pagājušā gada jūnijā uzsvēra, ka Ķīna no ES paplašināšanās faktiski būs ieguvēja.

«Nav tādu datu, kas liecinātu, ka Ķīnai varētu būt zaudējumi,» sacīja Lamī. «Pēc mūsu aplēsēm, Ķīna būs ieguvēja.»

LETA

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

JAUTĀJUMS. Ko eirozonas valstis deva cenu norādīšana gan nacionālajā valūtā, gan eiro pirms pārejas uz eiro un īslaicīga paralēla divu valūtu izmantošana? Vai Latvijā būs līdzīga pieeja?

Norādot cenas gan nacionālajā valūtā, gan eiro pirms pārejas, valstu mērķis bija nodrošināties pret nepamatotu cenu augstinājumu, pārejot uz jauno valūtu. Pircēji tika iepazīstināti ar precu cenām eiro, lai mazinātos kārdinājums tās pēkšņi celt. Latvijas Banka valdībai ieteikusi šo cenu norādes praksi savlaicīgi pielietot arī Latvijā, lai nepamatotu cenu «noapaļošanu», kas iespējama uz eiro ieviešanas rēķina, samazinātu līdz minimumam.

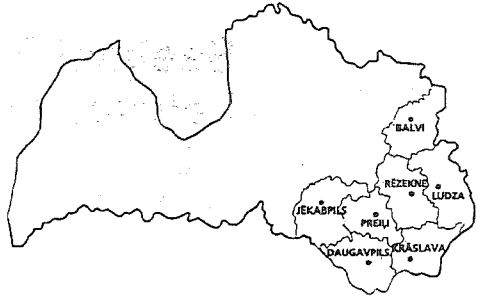
Pēc eiro ieviešanas gandrīz visās līdzšinējās eirozonas valstīs salīdz-

noši īsu laiku apgrozībā vienlaikus bija gan eiro, gan nacionālā valūta. Ilgākais, ko tam atvēlēja, bija divi mēneši. Arī Latvijā rīkosimies līdzīgi, vēl vienojoties, cik ilgi tas valstī būtu ērti un nepieciešami. Pircējs varēs maksāt abās valūtās, taču atlikums vienmēr tiks izdots eiro. Tas ir parocīgi pircējam, jo palīdz pakāpeniski pierast pie jaunās valūtas, bet sagādā neērtības pārdevējam, kuram jāstrādā ar divām valūtām.

Kopš eiro ieviešanas daudzas eirozonas valstu centrālās bankas bē laika ierobežojuma turpina mainīt nacionālo valūtu pret eiro, vai arī noteikušas tam ilgu laika periodu. Latvijas Banka plāno rīkoties līdzīgi, nosakot, ka pēc pārejas uz eiro apgrozībā esošos latus neierobežotu laiku būs iespējams apmainīt pret eiro.

M.Grāvisis,
Latvijas Bankas preses sekretārs

KAIMIŅU RAJONOS

Plāno uzstādīt novērošanas kameras

SIA «Lattelekom» piedāvāusi Jēkabpils domei uzstādīt novērošanas kameras. – Vecpilsētas laukumā esošā kamera ir ievērojams palīgs policijas darbā. Situācija pilsētā ir tāda, ka noteikti nepieciešamas vēl arī citas kameras. Huligānu netrūkst, piemēram, nupat izdaudzīts stikls divu pieturvietu nojumēm. Ir vērojamas arī citas negācijas. Konsultējoties ar policijas darbiniekiem, esam secinājuši, ka pilsētā varētu uzstādīt vēl piecas vai sešas kameras. Tās ir nepieciešamas pie «Gaļas nama», laukumā iepretim domei, kā arī vairākās vietās Krustpilī, — informē Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Zemes tirgus tracina cilvēkus

Lazdukalna pagasta priekšsēdētājs Ēvalds Stērnieks atzīst, ka pēdējos mēnešos zemes un mežu platību pieprasījums kļuvis tik aktuāls, ka iedzīvotāji var pārdot pat pāris hektāru lielas platības. Valā sprucis īpašumu tirgus.

Iesniegumus uz mežiem vairs nepieņem

Lazdukalna pagastā uz pagasta padomes sēdēm zemes ierīkotājs ierodas ar biezu dokumentu kaudzi. Tur ir iedzīvotāju iesniegumi par zemes un mežu pieprasījumiem, iesniegumi par zemes piešķiršanu lietošanā vai arī atsevišķu zemes gabalu izdalīšanu no nekustamā īpašuma. Ir rinda dokumentu par pagasta atteikšanos no pirkuma tiesībām uz dažādiem nekustamajiem īpašumiem.

Pagastā ar 2003. gada martu pārtraukta iesniegumu pieņem-

šana no iedzīvotājiem par mežu piešķiršanu. Jau ir vesela rinda iepriekšējo pieprasījumu, ko nespēj apmierināt meža platību trūkuma dēļ. Tāpēc ieviesa normu mežu piešķirt 3 hektāru platībā tikai vienam no ģimenes locekļiem. Bet deputātiem tāpēc jālauza galva, kādu lēmumu pieņemt gadījumā, ja mežu pieprasa civilsievai. It kā nav oficiāla ģimene, bet pagastā visi zina, ka abi cilvēki jau gadiem dzīvo kopā. Un sākas strīdi un pārmetumi. Ir vēl citas problēmas. Ēvalds Stērnieks skaidro: «Pēdējiem 15 – 20 mežu pieprasītājiem platības ierādītas arī dabā, bet ne visi viņi ir mierā ar mežu kvalitāti. Vairs jau nav to labo platību ar eglēm vai bērziem, ko ierādīt, tāpēc iedzīvotāji savus iesniegumus patur, neiziet no rindas un rinda nemazinās.»

Pagasta priekšsēdētājs sakās

esam izbrīnīts, ka lazdukalnieši pēdējos mēnešos strauji izpārdod viņiem piešķirtos zemes gabalus: «Nez no kurienes viņi sarunā pircējus un pārdod sev piešķirtās zemes (mežu arī) lietošanas tiesības par kaut kādām summām. Esmu dzirdējis, ka hektāru zemes pārdod par 43 latiem.»

Tik un tā par sēņu naudu

Piemēram, pēdējā pagasta padomes sēdē atcēla 2003. gada 30. septembra lēmumu, ar kuru bija piešķirta zeme 10 hektāru platībā divpadsmit iedzīvotājiem. Viņi pārdevuši savas zemes lietošanas tiesības un tagad šos 120 hektārus kāds iegādājies zemnieku saimniecības izveidošanai, un viņš atkal patur tiesības zemes lietošanu nodot citām personām. Vēl ir citi lēmumi. Nekustamo īpašumu 8,5

hektāru platībā par 1200 latiem nopirkusi kāda SIA, savukārt 14,1 hektāru par 4200 latiem iegādājies akciju savienība «Latvijas valsts meži». Un tā – darījums aiz darījuma.

Pagasta priekšsēdētājs saka: «Tik un tā šie īpašumi pārdoti par sēņu naudu. Un pilnīgi neloģiski, ka pagasta padomei prasa atteikties no pirkuma tiesībām. Īpašumu saimnieki taču jau iepriekš ir vienojušies ar pircēju, aizgājuši pie notāra un apstiprinājuši pārdošanas – pirkuma līgumu. Darījums ir noticis, nauda samaksāta, bet pagastam vēl nez kāpēc jādod savs atteikums.»

Kāpēc iedzīvotāji pārdod savus īpašumus? Kā atzīst pagastā, — lai glābtu sevi no galīgas iznīcības, lai nodrošinātu iztiku sev un bērniem. Mežu izciršana tuvojas izskaņai, gandrīz jau beidzies mazo

gaterišu laiks, un iedzīvotāji ķeras pie pēdējiem līdzekļiem.

Svešiniekiem zemi atsaka

Kaimiņpagastā Bērzpilī nav raksturīga zemes lietošanas tiesību pāreja citām personām. Pērn gad bijuši kādi trīs gadījumi. Taču pieprasījumu par zemes piešķiršanu lietošanā ir visai daudz. Padomes sēdēs parasti šādus lūgumus atsaka svešiniekiem, jo priekšroka paredzēta pašu iedzīvotājiem. Ja ir nepieciešams, kaimiņi vienojas par zemes platību apvienošanu. Lielākoties pagastā pārdod īpašumus, kas ir noformēti zemesgrāmatā. Galvenokārt tie ir mežu izcirtumi divu, septiņu, septiņpadsmit hektāru vai citādu platību apjomā.»

«Vaduguns»

LUDZAS RAJONĀ

Drosmīgā ceļotāja no Velsas Ludzā

Februāra nogalē Ludzā dažas dienas atpūtās ceļotāja no Velsas (Lielbritānija). Rosie kundze jau šķērsi mēnesi kājām apceļojusi pasauli. Pa šo laiku viņa šķērsojusi Holandi, Vāciju, Poliju, Lietuvu. Tagad viņa ir pabijusi arī Latvijā devusies tālāk uz Maskavu.

— Esmu vienkārša sieviete, pasniedzēja koledžā. Mājās man ir pieauguši bērni un mazdēls. Esmu ceļojusi arī agrāk. Mans dēls piedzima uz kuģa, laikā, kad apceļoja Atlantijas okeānu. Savus iespaidus esmu aprakstījusi, ir iznākušas vairākas manas grāmatas par redzēto un pārdzīvoto citās valstīs.

2003. gada oktobrī man palika 57 gadi. Šajā dienā es devos ceļo-

jumā, kuru esmu iecerējusi pabeigt pēc apmēram diviem gadiem. Vasarā mans mērķis ir sasniegt Sibīriju, tālāk caur Aļasku, Grenlandi un Islandi atgriezties mājās.

Kas mani pamudināja doties šajā ceļojumā? Tas, ka savos 57 gados es vēl gribu izbaudīt dzīvi. Vienlaikus esmu uzņēmusies šo grūto ceļu, domājot par vājākiem, dzīves atstumtajiem cilvēkiem, par bērnumam bērniem. Es neesmu pētniece vai zinātniece, manu gājieni zināmā mērā var uzvert kā svētceļojumu.

Pasaulē nav vienkāršu cilvēku. Katrs ir ar savām īpatnībām, savu raksturu. Par to pārliecinos visās valstīs. Arī tagad pierakstu iespaidus, man noteikti sakrāsies bagāts materiāls jaunai grāmatai.

Tā kā visas nepieciešamās lietas ir jāsaliek mugursomā un jānes pašai, pieturos pie minimālisma

principiem: nekā lieka apģērbā, ēdienā – tikai pats nepieciešamākais. Mugursoma iznāk 18 kilogramus smaga. Nepieciešamāko mantu klāstā ir neliela guļamtelts un mazam prīmusam līdzīga ierīce, uz kuras var uzsildīt un pagatavot ēdienu. Ir gadījies, ka pamostos teltī, bet virs tās uzsnigusi sniega kārtā. Bet tas vienlīdz ir skaisti: paskaties debesīs un redzi zvaigznes. Pilsētā uz ielas mani redzot, var šķīst, ka esmu divaini ģērbusies, bet tas ir apģērbs, kas mani pasargā no aukstuma.

Mēdzu darīt tā, ka 10 minūtes skrienu, tad piecas eju. Braucu tikai, šķērsojot lielās pilsētas. Ne daudz baidos, kā man klāsies Krievijā, bet līdz šim ceļojumā esmu satikusi ļoti daudz atsaucīgu cilvēku.

Maskavā, kā Rosie kundze stāstīja, viņai ir ielānota tikšanās ar mēru, kā arī filmēšanās (BBC).

● Šis fotoattēls tapis Ludzas parkā un aizceļojis uz Londonu ceļotājas meitai. Ludzā gan Rosie kundze nakšņoja viesnīcā un ļoti nopriecājās, ka tur ir silti.

Krievijā ir sabiedriskās organizācijas, ar kurām Rosie kundze nodibinājusi kontaktus. Viņas maršrutā viens no nozīmīgākajiem pieturas punktiem ir bērnu nama apmeklējums.

— Kad es būšu mājās, es noteikti visiem stāstīšu, cik jaukā pil-

sētā Latvijā esmu bijusi. Jūsu cilvēki ir vienkārši fantastiski.

Rosie kundzes dzīves stils neiekļaujas pieņemtajos rāmjos. Bet ar to taču mēs esam tik interesanti šai pasaulē, ka dzīvojam tik ļoti atšķirīgi.

«Ludzas Zeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

Sekmēs bijušo ieslodzīto integrāciju

Jēkabpilī plāno izveidot reģionālo probācijas dienestu, kura uzdevums būs palīdzēt no ieslodzījuma vietām atbrīvotajām personām iekļauties normālā sabiedriskajā dzīvē.

Tajā strādās pieci darbinieki, kuri vāks informāciju par personām, kuras tuvākajā laikā tiks atbrīvotas no ieslodzījuma, un vienosies par to, kā sekmīgāk sniegt viņiem palīdzību ar to pašvaldību sociālajiem darbiniekiem, kurās ieslodzītie atgriežas kā savās bijušajās dzīvesvietās.

Atbrīvotās personas varēs pre-

tendēt uz atbalstu nodrošināšanā ar dzīvesvietu, dokumentu noformēšanā un darba meklējumos. Dienests sniegs materiālu atbalstu konkrētas piemaksas veidā par katru nodarbināto bijušo ieslodzīto, kas nodrošināts ar darbu kādā uzņēmumā.

«Rītausmā» novāc pirmos gurķus

No 4,8 hektāriem siltumnīcu platību gurķi SIA «Rītausma» saimniecībā šogad aug trijos hektāros. Pirmo šī gada gurķu ražu Salas siltumnīcu kompleksā novāca 8. martā, bet pašlaik vākšana jau rit pilnā sparā. Uzņēmuma direktore Valda Bekina stāsta, ka cilvēki zvanot un interesējoties,

● No 8. marta «Rītausmas» gurķus ved uz Rīgas augļu un dārzeņu vairumtirdzniecības bāzēm, no kurienes tālāk pa lielveikalu tīkliem visā Latvijā. Jēkabpilī vietējie gurķi nopērkami vienīgi veikalā «Kamene».

kur var nopirkt «Rītausmas» gurķus. – Pirmajai ražai uz katra gurķīša likām «Rītausmas» uzli-

mes. Veikalos mūsu gurķiem un tomātiem uzlīmē zaļās karotītes zīmi, tomēr galvenais ir firmas

vārds, — saka V.Bekina.

«Rītausmā» gadā vidēji no viena kvadrātmetra ievāc 30 – 40 kilogramus dažādu dārzeņu. Direktore atzīst, ka uzņēmuma peļņa pērn bijusi minimāla, jo pieaugu ražošanas izmaksas, bet patērētāju pirkspēja praktiski nemainās.

Desmit gadu laikā SIA «Rītausma» ir nomainītas visas iekārtas un tehnoloģijas, no vecā palikuši tikai siltumnīcu karkasi. Katru gadu tiekot investēts gan iekārtās, gan arī paplašinātas platības. Pašlaik «Rītausma» audzē salātus, gurķus un tomātus, kas pārdošanā veikalos varētu nonākt aprīļa otrajā pusē, bet no dillēm un pētersīļiem nolēmuši atteikties, jo pieprasījums bijis neliels.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Administratīvās rajona tiesas pirmā mēneša darba rezultāti

Laika posmā no šā gada 2. februāra līdz 29. februārim Administratīvajā rajona tiesā ir pieņemti 324 iesniegumi, kas ir vairāk kā divas reizes nekā pirms divām nedēļām.

Atstāti bez virzības ir 62 iesniegumi, nepietiekama dokumentāra pamatojuma vai neprecizētas sūdzības būtības dēļ, savukārt, ir atteikti ierosināt 28 pieteikumi.

Šobrīd Administratīvās tiesas pirmajā instancē ir ierosinātas 158 lietas.

Administratīvā procesa likums kopš 2004. gada 1. februāra ierobežo administratīvās tiesas skatīt

tos administratīvos aktus, kuri neatbilst vienai no četrām kategorijām — pirmkārt, administratīvais akts var tikt pārsūdzēts viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās brīža, otrkārt, administratīvais akts var tikt pārsūdzēts, ja tas ir izdots pirms 2004. gada 1. februāra, taču tā pārsūdzības termiņi ir noteikti pēc 2004. gada 1. februāra.

Treškārt, var pārsūdzēt tos administratīvos aktus, kuri izdoti pēc 2003. gada 30. jūnija, ja pārsūdzības termiņi tajos nav bijuši norādīti vispār. Tādos gadījumos šo administratīvo aktu pārsūdzības termiņš ir viens gads, skaitot no to izdošanas datuma. Un beidzot,

var pārsūdzēt valsts vai pārvaldes iestāžu darbības, kuras aizskar personas tiesības (piemēram — atbildes nesniegšana), kas notikušas pirms 2004. gada 1. februāra. APL nosaka, ka tādu iestādes faktisko rīcību, par kuru persona uzzinājusi pirms 2004. gada 1. februāra, var pārsūdzēt līdz 2004. gada 1. martam.

Svarīgi, ka Administratīvajā tiesā nevar sniegt sūdzības, kuras jau izskatītas tiesā civiltiesiskā kārtībā.

Administratīvās rajona tiesas kancelejas kontakttālrunis ir 7077900.

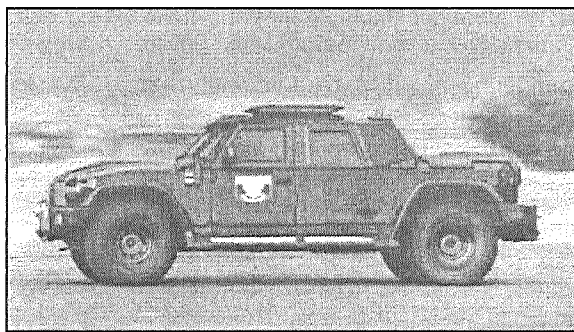
Sabiedrisko attiecību nodaļa

Combat T-98 – gandrīz tanks

Krievijā pēdējā laikā sācies liels, pseidomilitāro džipu bums. Dizaina ziņā visinteresantākais ir *Combat T-98*, kas bija redzams arī izstādē Rīgā. Uz *Chevrolet Suburban* šasijas izveidots masīvs piecviētiģis sedans, iespējams arī deviņvietiģis vagonis. *Combat*, atkarībā no pasūtītāja vēlmēm, teorētiski pieejams trīs dažādos aizsardzības līmeņos. Vienkāršākajā variantā nesošās virsbūves bruņas izgatavotas no zviēru 4,7 mm leģētā tērauda, bet radikālākajā variantā, kas pasargā pat no pret-tanku granātām, izmantotas keramikās bruņas. Šādā gadījumā 3,5 tonnas smagā džipa cena

vairākas reizes pārsniedz sākuma atzīmi — 150 000 ASV dolāru. Komplektācijas līmenis ar sēdekļu apsildi, koka apdari salonā un bāru domāts pavisam citai pircēju grupai nevis militāristiem.

Combat T-98 var pārvarēt ne tikai džilus braslus, bet darboties arī kaujas laukā, kur izmantotas indīgās gāzes. Skats, kā 5,1 metru

garais un 2,1 metru platais briesmonis traucas ar ātrumu 180 km/h, varētu radīt pamatīgu emocionālu pārdzīvojumu.

«Autoinfo»

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes (no 17. līdz 31. martam)

LAIKS	TIESĀJAMIE	BŪTĪBA
Lietas izskata tiesnese Anita Stikāne		
17. martā pulksten 10.00	Laimonis Lausks	KL 262. p. (transportlīdzekļa vadīšana alkohola reibumā atkārtoti gada laikā)
19. martā pulksten 10.00	Gunārs Ķemzāns Juris Romanovskis	KL 185. p. 2. d. (svešas mantas tiša bojāšana)
22. martā pulksten 10.00	Viktors Maslobojevs Ēriks Bogdāns Renārs Sulainis Ritvars Kļaviņš Raivis Maskalāns Raimonds Kursiņš	KL 231. p. 2. d. (huligānisms, kas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu)
25. martā pulksten 10.00	Pēteris Vjakse	KL 125. p. 1. d. (tīši nodarīti smagi miesas bojājumi)
29. martā pulksten 10.00	Arno Bikovs	KL 175. p. 1. d. (svešas kustamas mantas slepena nolaupišana), KL 187. p. 1. d. (tīši bojāja elektrotīklu iekārtas)
Lietas izskata tiesnese Rita Krēšļaņa		
18. martā pulksten 11.00	Māris Mainulis	KL 130. p. 2. d. (tīšs, viegls miesas bojājums)
19. martā pulksten 10.00	Guntis Jankovskis Aivis Rožinskis Intars Kisejevs	KL 175. p. 3. d., 172. p. (svešas mantas slepena nolaupišana)
22. martā pulksten 10.00	Raimonds Svencis	KL 109. p. 3. d. (patvaļīga koku ciršana)
24. martā pulksten 10.00	Konstantīns Šķlars	KL 231. p. 2. d. (huligānisms, kas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu)
30. martā pulksten 10.00	Pēteris Skabs Guntis Veips Jānis Čevers Andris Počs Jānis Počs Ilmārs Vaivods Dainis Čevers	KL 233. p. 3. d. (iegādājās, glabāja, nēsāja bez policijas atļaujas munīciju), 175. p. 2. d. (izdarīja svešas mantas slepenu nolaupišanu), 185. p. 2. d. (tīši iznīcināja svešu mantu vispārbīstamā veidā ar spridzināšanu, kas izraisīja smagas sekas), 231. p. (rupji traucēja sabiedrisko kārtību), 172. p. (iesaisīja nepilngadīgos noziedzīgā nodarījumā)

Pieaudzis visu transportlīdzekļu imports

Pērn, salīdzinot ar 2002. gadu, pieaudzis visu transportlīdzekļu imports Latvijā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati.

Traktoru importa apjomi pieauguši par 17,5% un pērn Latvijā ievesti 2 202 traktori 37,9 miljonu latu vērtībā. Importēts arī 431 autobuss 15,13 miljonu latu vērtībā, kas ir par 10,2% autobusiem vairāk nekā 2002. gadā. Ievesto vieglo automobiļu skaits pieaudzis par 10,3%, un pērn Latvijā importēti 25 027 viegļie auto 116,99 miljonu latu vērtībā. Ievesti arī 4 183 kravas auto 42,53 miljonu latu vērtībā, kas ir par 5,8% auto vairāk nekā 2002. gadā. Pērn pieaudzis arī importēto sauszemes transportlīdzekļu piederumu, daļu imports, kā arī piekabju ievadums.

LETA

POLICIJAS ZIŅAS

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļa no 8. līdz 14. martam reģistrēti 59 iesniegumi. Tajā skaitā reģistrētas 14 huligāniskas darbības, deviņi ceļu satiksmes negadījumi, sešas zādzības, divi ugunsgrēki un trīs nelikumīgas alkohola tirdzniecības gadījumi.

Rožupē nozagti divi motorzāgi

8. martā saņemts iesniegums par to, ka Līvānu novada Rožupes pagastā no kokapstrādes ceļa, kas pieder 1964. gadā dzimušajam Mārim, nozagti divi motorzāgi «Husqvarna». Zagļi nodarījuši īpašniekam materiālo zaudējumu 100 latu apmērā. Lietas apstākļi un vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Nelikumīgi cērt kokus Vārkavas pagastā

9. martā Vārkavas pagastam piederošajā mežā tika konstatēta patvaļīga 80 augošu koku (priedes un egles) cirte. Pašvaldībai nodarīts materiālais zaudējums 2400 latu apmērā. Notiek izmeklēšana.

Ar brūcēm nokļūst slimnīcā

10. martā Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā ar grieztu brūci kreisās auss rajonā un krūšu kurvja sasitumiem medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāts 1935. gadā dzimušais Akinfs. Notiek apstākļu noskaidrošana.

Nezina, kur palicis novusa galds

10. martā policijas pārvaldē saņemta informācija par to, ka no Aglonas lauku slimnīcas pagaidām nenoskaidrotos apstākļos pazudis novusa spēles galds. Materiālais zaudējums slimnīcai — apmēram 50 lati. Policija noskaidro vainīgās personas.

Saskrējās divas automašīnas

10. martā 1969. gadā dzimušā Staņislava vadītā automašīna VAZ-2103 sadūrās ar Opel Kadett, kuru vadīja 1970. gadā dzimušais Jevgēnijs. Ceļu satiksmes negadījumā bojāti abi transportlīdzekļi, bet cilvēki avārijā nav cietuši.

Aizturēts nemiera cēlājs

11. martā Līvānos iedzīvotāju

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

naktsmieru traucēja 1972. gadā dzimušais Jānis, kurš bija alkohola reibumā. Vainīgais nemiera cēlājs tika aizturēts.

Tiesās alkohola tirgotāju

11. martā Rušonas pagasta iedzīvotāja, 1939. gadā dzimusi Fevronija savās mājās nelikumīgi tirgoja alkoholisko dzērienus. Par to viņai tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Materiāls nosūtīts izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

Izsita stiklu un iekļuva dzīvoklī

13. martā Līvānos, izsītot ieejas durvju stiklu, zagļi iekļuvi 1948. gadā dzimušajam Pēterim piederošajā dzīvoklī un aiznesuši dažādas mantas. Policija vainīgās personas jau noskaidrojusi.

Līvānieši tirgo pašbrūvēto alkoholu

15. martā profilaktisko pasākumu laikā Līvānos tika konstatēts, ka 1936. gadā dzimušais Nikolajs un 1955. gadā dzimusi Olga tirgo pašizgatavotus alkoholiskos dzērienus. Par to abiem tirgoņiem tika sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Ugunsgrēkā Preiļos gāja bojā vīrietis

15. martā Preiļos ugunsgrēka laikā kādā dzīvoklī izdega sienas deviņu kvadrātmetru platībā, arī sadega divāns. Ugunsgrēkā gāja bojā 1939. gadā dzimušais Nikolajs. Noskaidrots, ka iespējamais uguns nelaiemes izcelšanās iemesls ir neuzmanīga smēķēšana.

Huligānisma gadījumi

✓ 9. martā Aglonā par sīko huligānismu administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 1966. gadā dzimušajam Jānim.

✓ 10. martā administratīvā pārkāpuma protokols par sīko huligānismu sastādīts Rudzātu pagasta iedzīvotājam, 1953. gadā dzimušajam Nikolajam.

✓ 11. martā par huligāniskām darbībām administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts Rušonas pagasta iedzīvotājam, 1963. gadā dzimušajam Jānim.

Policija lūdz palīdzēt noskaidrot

13. martā nenoskaidrotas markas automašīna, braucot pa ceļu Līvāni – Preiļi, 36. kilometrā netālu no pilsētas robežas, uzbrauca gājējai, 1986. gadā dzimušajai Lindai, kura ar traumām tika nogādāta Preiļu slimnīcā. Automašīnas vadītājs no satiksmes negadījuma vietas aizbrauca.

Policija lūdz atsaukties minētā ceļu satiksmes negadījumā aculieciniekus un sniegt jebkuru informāciju, kas varētu palīdzēt noskaidrot satiksmes negadījumā vainīgo personu, zvanot pa telefonu 53-02829 vai 53-02831.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Vai, jūsuprāt, nepieciešama Jutas Strīķes nomaņa KNAB vadītājas amatā?

Andris Jalinskis, Preiļu iedzīvotājs:

— Domāju, ka jānomaina. Lai gan Strīķe bija iesākusi strādāt, Sacima vairākkārt nenobalsoja par viņu. Rekšņa? Es atbalstītu jebkuru latgalieti tādā amatā. Pie tam viņš ir profesionālis un ar savu

līdzšinējo darbu pierādījis, ka varētu labi vadīt KNABu. Droši vien, līdz augstākajiem varas ešeloniem birojs tik drīz kļāt netiks.

Tatjana, Daugavpils iedzīvotāja:

— Neesmu gan dzirdējusi par šādām pārmaiņām. Patiesību sakot, ar korupciju Latvijā ir briesmīgi, tālāk šādā veidā vairs nevar turpināt, kaut kas ir jādara. Ja kāds

nopietni ķersies kļāt korupcijas apkarošanai un novēršanai, varbūt ar laiku arī izdosies situāciju uzlabot, bet pagaidām viss rādās pesimistiskā gaisotnē.

Anastasija Litauniece, Preiļu iedzīvotāja:

— Juris Rekšņa būtu labs KNABa priekšnieks. Noteikti atbalstu viņa kandidātūru šajā amatā. Man liekas, ka viņš varēs

labi strādāt, jo līdz šim presē un televīzijā esmu par viņu tikai labu dzirdējusi. Arī ne daudzas Rekšņas uzstāšanās bija sakarīgas, neko lieku nerunāja, tāpēc viņš ir simpātisks. Tomēr ar korupciju diez vai ātri galā tiks.

Pēteris Kudiņš, Preiļu iedzīvotājs:

— Man liekas, ka Juta Strīķe bija vietā un var strādāt arī tālāk. Kā būs tagad, grūti pateikt. Lietas ies uz priekšu tikai tad, kad pati valdība nostabilizēsies, kā saka, tiks uz sliedēm. Bet es šaubos, ka tā būs. Vai maz ko esam līdz šim dzirdējuši un pieredzējuši? Viss no politiķiem atkarīgs, bet mēs, strādnieki, neko nevaram izmainīt. Mums līdz korupcijai tālu. Laiks rādīs...

Anatolijs Grigorjevs, Jēkabpils iedzīvotājs:

— Viennozīmīgi, vajadzēja mainīt. Strīķe bija simtprocentīgi Repšes protežē. Rekšņa nekad neviena pavadā nav staigājis un darījis tikai to, kas ir likumu

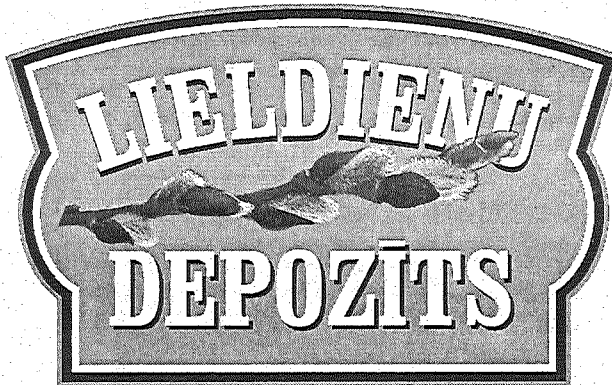
ietvaros. Laikam tāpēc viņš arī nevarēja sastrādāties ar iepriekšējo iekšlietu ministru Māri Gulbi, ka nepildīja viņa pavēles, bet darīja to, ko likums prasīja.

L. Kirillova
Foto: M. Rukosujs

Redakcijas piebilde. 16. martā, Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs, policijas ģenerālis Juris Rekšņa nepieņēma premjera Induļa Emša piedāvājumu pretendēt uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka amatu. To žurnālistiem pirms Ministru kabineta sēdes apliecināja pats Juris Rekšņa. Viņš jūtas pagodināts, ka saņēmis šādu piedāvājumu, taču norādīja, ka viņa darbs ir saistīts ar Iekšlietu ministriju un «vēlos darbu iekšlietu ministrijā turpināt».

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Baltijas Tranzītu banka

no 15. marta līdz 30. aprīlim
visās "Baltijas Tranzītu bankas" filiālēs

5,7%

plus dāvana

Atlaide kredītkartēm -
50%

Pārdod

ledusskapi, saldētavu. Tālr. 9929386;
pārbaudītus auzu graudus sēklai par Ls 0,14/kg. Tālr. 6403693;
sienu un salmus. Tālr. 5358529;
lopbarības graudus. Tālr. 5358529;
ģitāru par Ls 15. Tālr. 9834059;
šujmašīnu. Tālr. 5323968;
2 stāvu māju Līvānos, Atpūtas ielā 6, zeme 520 kv.m. Tālr. 5343302, 9912858, 9827002;
1-istabas privatizētu dzīvokli Preiļos, Liepu ielā 7. Tālr. 5323501;
VW Golf II, 1985.g., 1.6 Diesel, 3-durvju, laba stāvoklī, TA, 900 EUR, steidzīgi. Tālr. 9870346.

Pērk

māju Preiļu rajonā promvešanai, guļbūvi. Tālr. 6451151;
govī. Tālr. 5321947, 6083315.

Izīrē

istabu privātmājā Riebiņos. Zvanīt pa tālr. 6404073.

Meklē darbu

bilancspējīga grāmatvede. Tālr. 9229026.

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas Preiļi

pieņem pensionāriem:

✓ aizdevumus bez ķīlas, ✓ lizingu bez pirmās iemaksas.

Pērk sertifikātus.

Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8. kab. Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā. Tālr. 5324164, 9142145.

No 2004. gada 17. marta uz pavasara šķīdoņa laiku ir **SLĒGTI PAGASTU NOZĪMES CEĻI Līvānu novada Rožupe pagastā un Turku pagastā** kravas autotransporta kustībai ar kopējo masu lielāku par 3,5 t.

Līvānu novada dome

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 9161121.

PĒRK lauksaimniecības zemi 10-100 ha, mežus.
Tālr. 7815204, fakss 7815206.

SIA «ZVIEDRU FONDŠ» IEPĒRK īpašumā zemi, mežus.
Vēlams, lai robežojas ar ūdeņiem.
Konsultējam. Palīdzam nokārtot dokumentus.
Tālr. 6294496.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod privatizācijas un kompensācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kredītu pret ķīlu katru dienu Līvānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843, 5342332, 5341221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15. Tālr. 5307068, 5323024 (vakaros).

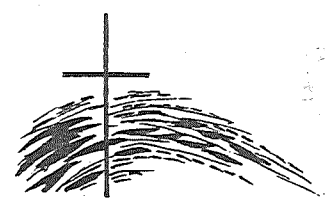

Baltijas Krievu institūts — lielākā privātā augstskola Baltijas valstīs. BKI īsteno studijas pēc akreditētām studiju programmām un 1999. gadā ir saņēma valsts beztermiņa augstskolas akreditācija, kas dod tiesības izsniegt valsts parauga diplomus. BKI filiāles atrodas lielākajās Latvijas pilsētās. Rēzeknes filiālē mācās 544 studenti no Rēzeknes, Ludzas, Balvu, Alūksnes, Daugavpils, Gulbenes, Krāslavas un Madonas rajoniem.

BKI Rēzeknes filiālē īsteno programmas:
♦ Tiesību zinātnes (latviešu un krievu plūsma)
♦ Uzņēmējdarbības vadība specializācijas
- menedžments (firmas vadība) (latviešu un krievu plūsma)
- informācijas sistēmas vadība (krievu plūsma)
- sabiedrisko attiecību vadība (Public Relations) (krievu plūsma)

Informācijas dienas: 20.03.04. plkst. 12.00
15.05.04. plkst. 12.00
03.07.04. plkst. 12.00

Adrese: Dārzu 21/17, Rēzekne, LV - 4600.
Tālr. (371)4624696
e-mail: bki_rez@rez.edu.lv

Kā gan vēl atrast to vietu un taku,
Kur varu tev nostāties blakus?
Visu, ko pateikt vairs nespēju,
Sirds aizšalc ar mūžības vēju.
Kad negaidīti bez atvadu vārdiem ir
apklususi mīļā BRĀĻA sirds, dalām
sāpju smeldzi ar Lārisu un Lūbovu
un viņu tuviniekiem.
Hipotēku bankas Preiļu nodaļas
kolektīvs

Mātes mūžs kā ābeļu dārzs
Palicis tiem, kas tālāk iet.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Verai Kondratjevai, MĀTI
mūžībā pavadot.
Rušonas pamatskolas kolektīvs

ANEKDOTES

Paklausies, tu taču esi ļoti tuvredzīga, kāpēc tu visu laiku noņem brilles, kad atnāk tavs ligavainis?

— Pirmkārt, es esmu daudz glītāka bez brillēm, otrkārt, mans ligavainis ir daudz glītāks, kad es esmu bez brillēm...

☺ ☺ ☺

Sarunājas divas draudzenes:
— Zini, man pēdējā laikā

pilnīgi izmainījušās prasības pret vīriešiem. Galvenais — lai viņš būtu labirdīgs, maigs un gudrs... Kā tu domā — vai uz pasaules vēl ir tādi banķieri?

☺ ☺ ☺

Ja mīlēt, tad tādu sievieti, lai ar viņu nebūtu kauns sievai acīs patrāpīties...

☺ ☺ ☺

Suņa domas:

— Šie lielie, jaukie radījumi man apkārt... baro mani, dod man padzerties... glāsta mani... izpilda visas manas

vēlēšanās — viņi laikam ir dievi!

Kaķa domas:

— Šie lielie, jaukie radījumi man apkārt... baro mani, dod man padzerties... glāsta mani... izpilda visas manas vēlēšanās — es laikam esmu dievs!

☺ ☺ ☺

Sers Džeimss lūdz kalpotāju atnest klavieres no halles.

— Vai jūs tās spēlēsiet, ser?

— Nē, es tikai uz tām aizmirsu savu cigāru.